

Kadıköy dayanışmada

Korona virüsü salgını nedeniyle evlerinden çıkamayan binlerce Kadıköylü bugünlerde yaşadığı zorlukları dayanışarak çözmeye çalışıyor. "Dayanışma sepeti" ve "dayanışma tezgahı", imkanı olanlarla ihtiyacı olanları biraraya getiriyor ● Sayfa 3'te

www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 21 / Sayı: 1034

HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE

10 - 16 NISAN 2020

Öncelik, salgınla mücadele

Kadıköy Belediyesi nisan ayında yapılması planlanan tamir, yenileme, asfalt gibi ihaleleri iptal ederek, bütçesini yeni tip korona virüsünün yayılımını önlemek amacıyla yaptığı hizmetlere ayırdığını açıkladı. Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, "Önceliğimiz yurttaşlarımız, ihaleler değil" dedi ● Sayfa 2'de

Salgın

ZEYNEP DİREK 8'de

Gördüklerimiz
Göremediklerimiz (113)

MARIO LEVİ 10'da

Sıradan
eylemlerin kıymeti

BEGÜM KAKI 7'de

Derviş Taci

MURAT BEŞER 11'de

Sokağa açılan sinema: REXX

Yıkılıp yerine kompleks yapılması planlanan REXX Sineması'nın modern mimarlık açısından anlamı neydi? Sinemanın adı nereden geliyordu? Kadıköy'ün önemli yapılarından biri olan ve kapısı sokağa açılan REXX'in tarihsel, sosyal ve mimari arka planına yol aldık ● Sayfa 6'da

Pencereden sokaklarımız

Bu hafta arka sayfamızı, salgın nedeniyle evlerinden çıkamayan okurlarımızın pencerelerinden çektikleri fotoğraflara ayırdık. Kadıköy'ün sokaklarına bir de pencereğimizden bakalım istedik... ● Sayfa 16'da

"Son yüzyılın en büyük salgınını yaşıyoruz"

» Tıp ve psikiyatri tarihi üzerine araştırmalar yapan Doç. Dr. Fatih Artvinli ile tarihteki pandemilerin özelliklerini, sağlığa ve sosyal hayata olan etkilerini konuştuk. Artvinli, son yüzyılın en büyük küresel salgınını yaşadığımızı söylüyor ● Sayfa 9'da

Gıda sorununa karşı seferberlik önerisi

» Korona virüsü salgını, sağlıklı gıdaya erişimi de tehlikeye sokabilir. Ziraat Mühendisi Murat Kapıkıran beslenme sorunları yaşamamak için bir an önce 'Tarımsal Üretim Seferberliği'nin ilan edilmesi gerektiğine vurgu yapıyor ● Sayfa 13'te

"Bilime kulak vermeliyiz"

Salgın ve iklim krizi arasındaki ilişkiyi konuştuğumuz Yokoluş İsyanı'ndan Elif Ünal, "Korona virüsü krizi sayesinde bilimi dinlemenin ve erken önlem almanın önemini bir kere daha gördük" diyor ● Sayfa 10'da

Dünya virüsü yazıyor!

Global bir internet sitesi dünyanın farklı yerlerinden kişilerin öznel karantina hikayelerini yayınlıyor. Akademisyen Fethiye Beşir de Kadıköy'den izlenimlerini yazdı ● Sayfa 5'te

İhaleye değil virüsle mücadeleye bütçe

Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, "Önceliğimiz yurttaşlarımız, ihaleler değil" dedi

Kadıköy Belediyesi nisan ayında yapılması planlanan tamir, yenileme, asfalt gibi ihaleleri iptal ederek, bütçesini yeni tip korona virüsünün yayılımını önlemek amacıyla yaptığı hizmetlere ayırdığını açıkladı.

Kadıköy Belediyesi'nden yapılan açıklamaya göre; Fen İşleri Müdürlüğü tarafından düzenlenen 03.04.2020 tarihli 2020/131061 ihale kayıt numaralı "2020 Kadıköy İlçesi Yol, Kaldırım, Yağmur Suyu Kanalı, Tamir Bakım Onarım ve Yenileme İşleri"; 06.04.2020 tarihli 2020/129526 ihale kayıt numaralı "Kadıköy Belediyesi Hizmet Binaları ve Kamu Bi-

nalarında Tadilat ve Onarım İnşaatı"; 07.04.2020 tarihli ve 2020/134614 ihale kayıt numaralı "Kadıköy İlçesi 2020 Yılı Plent Altı Asfalt ve Emülsiyon Alımı" ihaleleri, ayrılan ödeneklerde korona virüs üsebepli öngörülemeyen değişiklikler olabileceğinden iptal edildi.

"ÖNCELİK YURTTAŞ, İHALE DEĞİL"

İhale iptallerine yönelik açıklama yapan Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, "Şu anda çok zor ve öngörülemeyen bir dönemden geçiyoruz. Biz ilçe belediyesi olarak Kadıköylülerin kendilerini güvende hissetmeleri, yalnız olmadıklarını göstermek için çalışıyoruz. Özellikle sokağa çıkma kısıtlanan yaş almış komşularımızın ihtiyaçlarını karşılamaya, onlara sıcak yemek hizmeti vermeye başladık. Zor durumda olan, bize ihtiyacı olan herkese yetiştirmeye çalışıyoruz. Bizim önceliğimiz yurttaşımızdır. Bu nedenle daha önceden duyurusuna çıkılan, ancak şu kritik dönemde elzem olmayan ihaleleri iptal kararı aldık. Bu zorlu günler geçtikten sonra aradaki farkı da hızlıca kapatarak bütün hizmetlerimizi eksiksiz sağlamaya devam edeceğiz." dedi.

İBB'nin Haydarpaşa itirazı reddedildi

Bölge İdare Mahkemesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Haydarpaşa ve Sirkeci Gar alanları ihalelerine yaptığı itirazı reddetti

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), Haydarpaşa ve Sirkeci Gar ihalesinin bazı kısımlarının iptali için Bölge İdare Mahkemesi'ne başvurmuştu. Bölge İdare Mahkemesi İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), TCDD'nin tarihi Haydarpaşa ve Sirkeci garlarının atıl durumdaki depo sahaları bölgesinin, sadece "kültür ve sanat etkinliklerinde kullanılmak üzere" kiraya verilmesine ilişkin yaptığı ihalenin bazı kısımlarının iptali için yaptığı başvuruyu reddetti. İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu kararı Danıştay'a götüreceğini söyledi.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, yapılan başvurunun reddedildiğini Twitter'dan açıkladı. İmamoğlu, "Mahkeme, Haydarpaşa ve Sirkeci garları ile ilgili ihaleye itirazımızı reddetti. İstanbullular adına, şehrin tarihi, kültürel ve doğal varlıklarını korumaya devam edeceğiz ve kararı Danıştay'a götüreceğiz. Aylardır bekletilen kararın salgın zamanı açıklanması ise çok manidardır." ifadelerini kullandı.

İBB, ihaleye Medya A.Ş., Kültür A.Ş., İstanbul Bilgi ve Akıllı Kent Teknolojileri (İSBAK) A.Ş. ve Metro A.Ş. şirketleriyle katılmış, ancak İBB ihale dışı kalmıştı. Daha sonra yapılan ihalede Hezarfen Danışmanlık şirketi ihalede aylık 300 bin TL teklif sunarken, İBB aylık 100 bin TL teklif sunmuştu.

Kadıköy Belediyesi meclis toplantıları ertelendi

İçişleri Bakanlığı, korona virüsü tedbirleri kapsamında 81 il valiliğine ek bir genelge gönderdi. 26 Mart tarihli genelgede salgının bir an önce engellenmesi amacıyla büyükşehir, il, ilçe, belde belediyeleri ve mahalli idare birlikleri meclisleri ile il genel meclislerinin çalışmalarına yönelik bazı tedbirler alınmasının gerekli görüldüğü belirtildi. Bu kapsamda valilikler ve kaymakamlıklarca büyükşehir, il, ilçe, belde belediyeleri ve mahalli idare birlikleri meclisleri ile il genel meclislerinin nisan, mayıs ve haziran ayı toplantılarının ertelenmesini istendi.

Bakanlık ayrıca mahalli idarelerin görevlerinin aksamaması için meclisin toplanmasının çok zorunlu olduğu hallerde ilgili mevzuat çerçevesinde olağanüstü toplantı yapılmasına gerekli sağlık tedbirler alındıktan sonra izin verilmesini istedi.

Kadıköy Belediyesi de İçişleri Bakanlığı'nın genelgesi uyarınca meclis toplantılarını erteledi. Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı imzalı duyuruda "İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ilgili yazıları gereği Kadıköy Belediye Meclisi'nin Nisan, Mayıs ve Haziran ayı toplantıları ertelenmiştir" denildi.

MODA TRAMVAYI'NA KORONA ENGELİ

İBB, korona virüsü önlemleri çerçevesinde metro seferlerinin 21.00'de sona ereceğini, finüküler ve nostaljik tramvay seferlerinin durdurulduğunu açıkladı

İstanbul'da günde 2 milyondan fazla yolcu taşıyan metro ve tramvaylarda, korona virüsü salgını sonrası 2 Nisan Perşembe günü ve rilerine göre yolcu sayısı 242 bin 872'ye kadar düştü. Yolcu sayısında yaşanan yüzde 90'a varan bir düşüş sonrasında İçişleri Bakanlığı genelgesinde yer alan "kapasitenin yüzde 50'si oranında yolcu kabul edilmesi" kriteri daha ileri taşıyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) iştiraki Metro İstanbul A.Ş., seferleri yolcu yoğunluğunu yüzde 25'i aşmayacak şekilde planladı.

NOSTALJİK TRAMVAY SEFERLERİ DURDU

İBB'nin önerileri Pandemi Kurulu'na sunuldu ve İl Hıfzıssıhha Kurulu bilgisıyla kamuoyuna duyuruldu. Yeni planlamayı İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, sosyal medya mesajıyla İstanbullulara duyurdu. Metro seferlerinin 6 Nisan Pazartesi'den itibaren 06:00 - 21.00 saatleri arasında yapılacağını açıklayan Ekrem İmamoğlu, diğer kararlar ile ilgili şunları yazdı: "Moda ve İstiklal Caddesi tramvayları ile Kabataş-Taksim Finüküler hattı seferleri durdurulacaktır. Metro istasyonlarında acil aydınlatma sistemine geçilecektir. Değerli İstanbullulara duyurulur."

İBB, Güvenlik İzleme Merkezi'nde yer alan 6 bin 371 kamera ile istasyon ve araçları izleyerek günün her saati araçları maksimum yüzde 25 doluluk oranında tutacak.

Bu süreçte istasyon ve araçlarda temizlik ve dezenfektasyon önlemleri de artırıldı. Yolculara sosyal mesafe kuralını hatırlatmak amacıyla araçlarda birer koltuk boş bırakacak şekilde oturmaya yönlendirecek bilgilendirme etiketleri yerleştirildi.

TERMAL KAMERALAR YERLEŞTİRİLDİ

İBB, ayrıca İstanbul'daki metro istasyonlarına termal kameralar yerleştirdi. Yenikapı, Üsküdar, Kirazlı metro istasyonlarına termal kameralar konulmuştu. Şimdi Aksaray, Şişli, Bağcılar, Ataköy, Taksim, Ünalın ve Zeytinburnu metro istasyonlarına da termal kameralar yerleştiriliyor.

Termal kamera ile yüksek ateş tespit edilen yolculardan güvenlik görevlileri hemen maske takmalarını rica ediyor. Yolcuya, yüksek ateşle seyahat edemeyeceği belirtilerek, Alo 184 ile iletişim kurması veya en yakın sağlık kuruluşuna gitmesi isteniyor.

İBB, toplu alanlarda maske takılmasının zorunlu hale getirilmesinin ardından, İstanbul'daki toplu ulaşım araçlarında ilk etapta 100 bin maske dağıtımına da başlamıştı.

Foot Care

PodyArt

Ayak Bakım

www.podyart.com

Ayak Bakımı

Ücretsiz danışın!

Çatlak Topuk

Nasır

Kalınlaşmış Tırnak

Detaylı Bakım

(Florence Nightingale hastanesi karşısı)

Bağdat caddesi No: 84/3 Kızıltoprak İstanbul

0 216 492 0722 - 0 532 717 0378

Evde kalamayanlar:

"BİZ ÇALIŞMAK İÇİN YAŞIYORUZ YAŞAMAK İÇİN DEĞİL"

"Evde Kal" çağrılarını sürerken işlerini evden yapabilenler ve izin alanlar kadar çalışmak zorunda olanlar da var. Geçen hafta bir kuryenin yaşadıklarını sayfalarımıza taşımıştık, bu sayıda da bir market çalışanı ve işten atılmış bir depo çalışanı kadının hikayesini okuyacaksınız...

● **Fırat FISTIK**

İşleri Bakanlığı tarafından valiliklere gönderilen genelge ile 18-20 yaş arasında olup kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların, özel sektörde düzenli çalıştığını sosyal güvenlik belgesiyle kanıtlayanların ve mevsimlik tarım işçilerinin sokağa çıkma yasasından muaf tutulacağı açıklanmıştı.

Salgın nedeniyle hem Sağlık Bakanlığı'ndan hem tüm yetkili mercilerden evde kalma ve kişisel izolasyon çağrılarını yapılmış çalışmak zorunda olanlar, üstelik her gün yüzlerce kişiyle temas etme durumunda kalanlar var.

"MASKE SONRADAN VERİLDİ"

Onlardan biri de market çalışanları. Bilindiği üzere birçok işyeri kapansa da marketler hala açık ve insanlar alışverişlerini bu marketlerden gerçekleştirebiliyorlar. Marketlerin açık olduğu saatler daraltılsa da çalışanların çalışma saatleri azaltılmadı. İşten atılma tehlikesi nedeniyle ismini vermeyen bir Migros çalışanı günde ortalama 8 buçuk saat çalıştıklarını belirtiyor ve çalışma koşullarını şöyle anlatıyor: "Ortalama 8 buçuk saat ama market yönetimi, haftalık shift hazırlarken hafta sonu 9 veya 10 saat olarak düzenler çalışma saatini. Biz hafta içi izin kullanıyoruz bütün hizmet sektörleri gibi. Durum böyle olunca çocuklarımızla görüşemiyoruz hiç. Derslerini ve ödev takibini telefonla hatta mesaj yoluyla halledemiyoruz doğal olarak. Biz kasiyerler başta olmak üzere market içinde telefona bakmamız yasak. Benim oğlum ergenliğin de verdiği acımasızlıkla, 'o işler öyle telefonda olmuyor başında duracaksınız' der sık sık."

İlk akla gelen soruyu soruyoruz: "Koruyucu önlemler alınıyor mu?": "Eldiven, dezenfektan, maske gibi koruyucu malzemeler başta uzun bir süre verilmedi. Sanırım durumun ciddiyeti anlaşılınca ve işçilerin gelmemesinden de korkarak maske, meyve ve takviye vitaminler verilmeye başlandı."

"PSİKOLOJİK TAKİP VAR"

İşten atılma durumunun yaşanmadığını belirten market çalışanı, "İçimizdekiler, itiraz duygusunu sindirmişlerden oluşur ya da zaten hayatında hiçbir olumsuzluğa tepki vermeyenlerden. Yöneticiler bu tipleri itinayla seçmiştir zamanında. Fabrika ortamı gibi olmaz bizde. Birlikte hareket etmeni engelleyen bir psikolojik takip var" diyor.

İzin durumunu "Çalışmasına yasal engel olmayan-

lar çalışıyor mecburen. Genel yönetim, senelik izin hakkı olanlardan bile kronik rahatsızlık raporu istedi. Diğer yasal izin sebepleri (evde hasta yaşlı var) de öne sürülebilir" diye açıklarken sözlerini şöyle sonlandırıyor: "Müşteriler çeşitli çeşitli. Günde dört defa gelip de bize acıyarak bakan da var, hiçbir şey olmamış gibi yüzümüze öksüren de. Tek sosyal aktivitesi bu olan da var, sadece vakit geçirmek için gezen de. Benim gözlemim, çoğunluk kurallara uymuyor. Aslında biz çalışmak için yaşıyoruz, yaşamak için değil. Şu anda yürürlükte olan marketin açılış-kapanış saatlerinin kalıcı olabilmesi için ne yapacak dedim arkadaşlara, hepsi birden olacak şey değil deyip güldüler."

"AYAKKABI, KIYAFET SİPARİŞİ VAR"

Çalışmak zorunda kalanlar gibi bir de bu süreçte alınmayan önlemlere itiraz ettikleri için işten atılanlar var. Merve Köse, Arvato Lojistik deposunda çalışıyor. İki hafta önce sendikaya üye olduğu için 54 arkadaşıyla birlikte işten atıldı. Çalıştığı Arvato şirketi, e-ticaret üzerine faaliyetlerini sürdürüyor.

Şirket, genelde ayakkabı, kıyafet, makyaj malzemesi gibi ürünleri müşteriye ulaştırıyor. Merve Köse, bu süreçte insanların satın almalarının azalmadığını aksine arttığını söylüyor: "İhtiyacımız olanlar sağlık malzemeleri, gıda ihtiyaçlarımız olabilir ama makyaj, ayakkabı, kıyafet gibi ürünlerde dahi inanılmaz bir artış var."

"HİJYENE DAİR HİÇ BİR ŞEY YOK"

Köse, şu an çalışanlara ek mesai yaptırıldığını, pazar günü bile çalıştırıldıklarını anlatıyor ve "Hijyen kurallarına dair hiçbir şey yok" diyor: "Maske zorunlu olduğu için maske dağıtıldı, eldiven çoğunlukla yok. Deponun içi de tozlu bir ortam zaten. Dezenfektan kutuları vardı ama bitince yenilemiyorlardı. Yenilenmesini söylüyoruz yenilenmiyor, eldiven istiyoruz, 2-3 gün sonra getiriyorlar o da kısıtlı sayıda."

Çalışma saatleri ise azalmak bir yana artmış; "Günde normalde 9 saat çalışıyorduk ama şu an bu saatler 2-3 saat artmış durumda. Pazar günleri de 8 saat mesai yapıyor şu an iş yoğun olduğu için. Tahmini 500 kişi var. Şeflerimiz '60 bin sipariş var bunları çıkarmak zorundayız' diyorlar. Tek bir depomuz da yok. Makyaj, ayakkabı, kıyafet gibi farklı depolar var. Günde 10-15 bin ürün çıkarma zorunluluğu var ve bu sayı şu an daha da artmış durumda. Çıkarmazsamız mesaiye zorluyorlar. İnsanlar virüs var diye dışarı çıkmazken depoda çalışanlar pazar günü dahi dışarı çıkıp işe gidiyorlar."

"ŞALGIN MAĞDURİYETE DÖNÜŞMESİN"

Öğrenci Sendikası, vakıf üniversitesinde okuyan öğrencilerin mağduriyetini gidermek için düzenleme yapılmasını talep ediyor

● **Simge KANSU**

İçinde bulunduğumuz süreçten, maddi olarak en çok etkilenen kesimlerden biri şüphesiz öğrenciler oldu. Oturdukları evin kirasını ödeyemeyenler, uzaktan eğitim sistemi için evinde internet bulunmayanlar, gidemedikleri özel okulların ücretlerini vermeye devam eden öğrenciler var. Öğrenci Sendikası bu süreçte üç talep sundu: Her üniversite öğrencisine aylık bir KYK bursu hibe edilmesi, yurt ve KYK ödemelerinin ertelenmesi ve uzaktan eğitim sistemine erişebilmek için öğrencilere sınırsız internet erişimi verilmesi. Üç talepten biri kabul edildi ve kredi ödemeleri 3 ay ertelendi. Ev kiralarna destek verilmesi, özel okul öğrencilerinin okul ücretlerinin iadesi ve diğer talepler için Öğrenci Sendikası mücadelesine devam ediyor. Biz de Gazete Kadıköy olarak vakıf üniversitelerinde eğitim gören öğrencilerle konuştuk.

"İNDİRİME GİDİLSİN"

Rabia Bayram: Dünyaya yayılan korona virüsü sebebiyle örgün eğitim uzaktan eğitime dönüştürüldü. Bu süreçte eğitime devam etsem de örgün eğitimden aldığım verimi alamıyorum. Bunun en basit örneği uygulamalı derslerin bir çözümünün olmaması. Uzaktan eğitim sistemine geçildi fakat her öğrencinin evinde internet erişimi yok. Özellikle şehir dışından buraya okumaya gelen arkadaşlarımız bu sorunu daha sık yaşıyor. İnterete erişim konusunda öğrenciler için bir düzenleme yapılması bizler adına iyi olacaktır. Bu zorlu süreçte okulumuza ödediğim ücretin tamamını ödemeyi mantıksız buluyorum. Tabii ki hocalarımızın verdiği emek göz ardı edilemez. Bu sebeple mevcut ücrette indirim yapılması gerektiğini düşünüyorum.

"TAKSİTLERİ ÖDEYEMEZ DURUMDA"

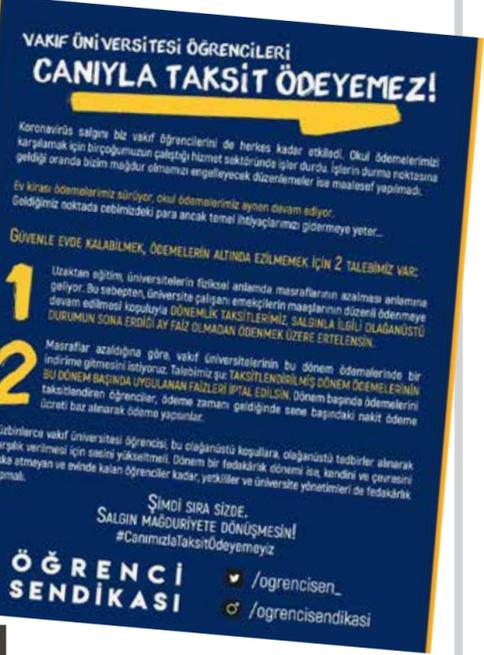
Ece Işıktaş: İçinde bulunduğumuz zorlu süreçten dolayı derslerim online olarak devam ediyor ama bu durum ne yazık ki bütün bölümler için mümkün değil. Öğrencilerin çoğunun hizmet sektöründe çalışması ve bu durumda çalışamayacak olmaları üniversite taksitlerinin ödenmesini zorlaştırıyor. Bu mağduriyeti azaltmak için üniversitelerin harcamalarının azaldığı oranda indirim yapılması gerektiğini düşünüyorum.

"ÜCRET VE EĞİTİM EŞİT DEĞİL"

Emin Musa Çetintaş: Ülke olarak kötü günler geçiriyoruz. Kötü günler geçirdiğimiz bu dönemde eğitim alanında alınan kararlar doğrultusunda okuduğum okulda dersler online olarak verilmeye başlandı. Online ortamda verilen bu dersler biz öğrencilere yeterli gelmiyor. İnternet ortamında yaşanan aksaklıklar nedeniyle dersleri kavrama noktasında problemler yaşıyoruz. Bu bağlamda verdiğimiz ücret ile aldığımız eğitim eşit değil. Vakıf üniversitelerine ödenen ücretin fazla olduğunu düşüncesindeyim. Bu sebeple ücretin tamamı yerine yarısını vermek daha akıllıca olacaktır.

"İŞYERİMİZİ KAPATTIK"

Ertuğrul Akgün: Dünyada ki korona virüsü sebebiyle bütün okullar gibi bizim okulumuz

da uzaktan eğitime başladı. Ben ve okul arkadaşlarım bu derslerden pek verim alamıyoruz. Bunun yanı sıra bu salından dolayı birçok vatanımız gibi biz de işyerimizi kapatmak zorunda kaldık. Ülkece yaşadığımız bu ekonomik sıkıntı sebebiyle okulumuza ödediğimiz ücrette, öğretim görevilerimizi ve okul personellerimizi sıkıntıya sokmayacak bir şekilde indirim yapılması gerektiğini düşünüyorum.

"ÖĞRENCİLER ÇARESİZ BIRAKILDI"

Abdullah Köseoğlu: Dünyada etkisini göstermeye devam eden korona virüsünden etkilenen sektörlerin başında eğitim sektörü geliyor. Öğrenciler bu durumda çaresiz bırakıldı. Üniversiteler YÖK'ün aldığı karar neticesinde bahar dönemini uzaktan eğitime ile devam ettirmeye karar verdi. Uzaktan eğitim altyapısı olmayan üniversiteler çalışmalarını geç başlatmak zorunda kaldı. Öğrencisi olduğu üniversite de uzaktan eğitime hala başlamış değil. Bu durumda eğitimden geri kalan biz öğrencilere ne gibi çözümleri bulduklarından da bihaberiz. Kuşkusuz eğitimimize önem veren hocalarımız da var. Fakat kendi çıkarlarını düşünen üniversite patronlarına hükümetin bu konuda baskı yapması hatta gerekirse yaptırım uygulaması gerekiyor. Tabii ki sorunlar sadece bunlarla sınırlı değil. Halkın sağlığını etkileyen bu virüs ekonomiyi de bir o kadar etkiliyor. Bunun sonucunda patronlar işçilerini ya işten çıkarıyor ya da ücretsiz izin verip mağdur ediyor. Fakat ne yazık ki maaşını alamayan işçiler de hayatını devam ettirmek zorunda. Yüzbinlerce öğrencisi bulunan vakıf üniversiteleri halkın ekonomisini temelden sarsan bu virüse karşı henüz bir tedbir almış değil, ücret talep edilmeye devam ediyor. Evde kal çağrısı yapan devlet yetkilileri vakıf üniversitelerinden sanırım habersizler. Habersiz olmasalar binlerce öğrencinin kendi yıllık ücretini ödemek için derslerinden arta kalan zamanlarda çalıştıklarını bilirlerdi. Öğrencilere kayıtlarını dondurmak gibi eğitimini olumsuz yönde etkileyecek yöntemler değil, daha akılcı ve eğitime destek olan tedbirler sunulmalı. Bir vakıf üniversitesi öğrencisi olarak ders almadığımız süre boyunca ücret alınmaması ya da virüs tehlikesinin ortadan kalktığı zamana kadar ücret alınmamasının öğrenci için zorunlu bir ihtiyaç olduğunu belirtmek istiyorum.

KİŞİYE ÖZEL ABİYE & GELİNLİK TASARIMLARI

SERAP STYLE

Özel Bir Siparişiniz mi Var? Bize Ulaşın

0(530) 306 53 98 serapstylee

Hüseyin KALAYCI
0532 613 31 58

KALAYCIOĞLU ÇATI UYGULAMA

- Ahşap Çatı
- Çelik Konstrüksiyon
- Kenet Çatı Kaplama
- Sandviç Panel
- Atermit
- Kiremit
- Metal Kiremit
- Galveniz
- Çinko
- Bakır
- Kurşun
- Pimaş
- Osib
- Isı Yalıtım
- Fileskobit
- Membran
- Sürme İzolasyon
- Temel
- Bohçalama

kalaycioglucati@gmail.com

İNGİLİZCE ÖZEL DERS

YDS, YÖK DİL, YDT soru çözüm teknikleri ve stratejileri konusunda uzman öğretmenle kısa sürede sınavlara hazırlık.

Tel: 0 (532) 522 13 28

RESİM VE SERAMİK ÖZEL DERS

Her yaştan, herkese seramik ve resime ilgisi olan kişilere grup veya özel ders verilir.

Tel: 0554 191 74 86

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR – 66

Gazete Kadıköy okuyucularına ülkemizden ve dünyadan usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük alıntılarla oluşan bir "köşe" açtı. Amacımız bir edebi seçki hazırlamak ya da edebi değerlendirmelerde bulunmak değil. Bir gazete köşesi ölçeğinde edebiyat hayatından bazı ilginç satırları hatırlayıp bellek tazelemek ve yazıların yer aldığı kitapları okuyucularımıza hatırlatmak... Keyifli okumalar diliyoruz.

STEFAN ZWEIG (28 Kasım 1881– 22 Şubat 1942)

Avusturyalı roman, tiyatro, biyografi yazarı ve gazeteci Stefan Zweig, 28 Kasım 1881'de Viyana'da doğdu. Küçük yaşlarda edebiyatla tanışan Zweig, öykü, roman, ve tiyatro oyunu dışında biyografi ve deneme kitapları da yazdı. En bilinen eserleri Satranç, Acımacık

(yeni baskıyla birlikte "Sabırsız Yürek" ismini almıştır), Olağanüstü Bir Gece adlı kitaplarıdır. Özellikle Satranç, dünya çapında büyük ilgiyle okundu. 1942 yılında yayımlanan Satranç, Dr. B adında bir adamın hikâyesinin anlatıcısına oyunu satranç tahtası olmadan kendi kafasında oynayarak öğrenmesiyle ilgili olay örgüsünü okuyucuları etkilerken II. Dünya Savaşı yıllarındaki Gestapo zulmünü de okuyucuya yansıtır.

II. Dünya Savaşı yıllarında Yahudi asıllı olması nedeniyle ülkesinden sürülen yazar, Hitler'in getirdiği faşist dünya düzeninin değişmeyeceğini sanarak büyük bir kedere ve umutsuzluğa kapıldı ve eşiyile birlikte intihar etti. Zweig'in eserleri İş Bankası Yayınları, Can Yayınları, İndigo Kitap, Koridor Yayıncılık olmak üzere farklı yayinevleri tarafından okurlarla buluşturuluyor. Can Yayınları tarafından baskılan Satranç kitabından bir bölümü siz okurlarımızla paylaşıyoruz.

SATRANÇ

... Ertesi gün küçük grubumuz kararlaştırılan saatte eksiksiz toplandı. Şampiyonun karşısında, ortadaki yer elbette McConnor'a ayrıldı; adam birbiri ardına purları yakarak ve durmadan huzursuzlukla saatine bakarak sinirini yatıştırmaya çalışıyordu. Ama dünya şampiyonu arkadaşımın anlattıklarından tahmin ettiğim gibi en az on dakika bekletti bizi, bu da gelişinin büyük bir etki yaratmasını sağladı. Sakin ve soğukkanlı bir biçimde masaya yaklaştı. Kendini tanıtmadan "Kim olduğumu biliyorsunuz sizin kim olduğunuz ise beni ilgilendirmiyor," demek oluyordu herhalde bu saygısızlık profesyonellere özgü bir kuruluğa gerekli düzenlemeyi yapmaya koyuldu. Gemide yeterli satranç tahtası bulunmaması yüzünden bir eş zamanlı oyun oynanması olanaksız olduğu için, hepimizin birlikte ona karşı oynamamızı önerdi. Her hamleden sonra, aramızda yapacağımız konuşmaları duymamak için, salonun dip tarafındaki başka bir masaya gidecekmış. Karşı hamlemizi yaptığımızda, ne yazık ki elimizde masa çanı bulunmadığı için, kaşıkla bardağa vurmamız gerekiyordu. İsteddiğimiz başka bir zamanlama yoksa, en uzun hamle zamanının on dakika olmasını önerdi. Her öneriyi utangaç öğrenciler gibi uyduk elbette. Czentovic siyahı seçti; daha ayaktaiken ilk karşı hamlesini yaptı ve sonra hemen kendi önerdiği bekleme yerine giderek kayıtsız bir tavırla arkasına yaslanıp resimli bir dergiyi karıştırmaya başladı. Oyundan söz etmenin pek anlamı yok. Bitmesi gerektiği gibi bitti elbette: Bir güzel yenildik, üstelik daha yirmi dördüncü hamlede. Bir dünya şampiyonunun yarım düzine orta ya da ortamın altı düzeydeki oyuncuyu hiç zorlanmadan yenmesi pek şaşırtıcı değildi; hepimizin canını sıkant şey, Czentovic'in bizi zorlanmadan yendiğini kafamıza kakan kibirli tarzıydı yalnızca. Her defasında tahtaya yalnızca şöyle bir göz atıyordu, ölü, tahta yontularmış gibi kayıtsız gözlerle bakıyordu bize ve bu küstah tavır hasta bir köpeğe şöyle bir bakıp bir lokma yiyecek fırlatmayı andırıyordu ister istemez. Bence içinde biraz duyu olsaydı, yanlışlarımızı dikkatimizi çekebilirdi ya da dostça bir sözle bize gayret verebilirdi. Ama bu insan olmayan satranç makinesi oyun bittikten sonra da tek sözcük etmedi, 'mat' dedikten sonra, kendisinin ikinci bir oyun daha isteniyor mu diye masanın önünde kıpırdamadan bekledi. Duyarsız kabalığa karşı insanın her zaman içine düştüğü çaresizlikle ayağa kalkıp bu

sona eren dolar işiyile en azından benim açımdan ilişkimizin de bittiğini ima edecektim ki, yanbaşımdaydı McConnor çok boğuk bir sesle, "Rövanş!" deyip beni sinir etti. Meydan okuyan ses tonu beni neredeyse ürküttü; gerçekten de McConnor o an kibar bir beyefendiden çok, yumruğunu indirerek üzere olan bir boksör izlenimi veriyordu. Czentovic'in bize kaba davranmasından mı, yoksa kendi hastalık derecesindeki hırslından mı kaynaklanıyordu bu, bilmiyorum, öyle ya da böyle, McConnor'ın ruh durumu tümüyle değişmişti. ... O an anladım ki, bütün servetine mal olsa da bu fanatik, hırslı adam en azından tek bir oyun kazanana dek, Czentovic'e karşı oynayıp duracaktı. McConnor, Czentovic için bir altın madeniyesi ve Czentovic sonuna kadar dayanırsa, Buenos Aires'e kadar birkaç bin dolar çıkarabilirdi bu maddenden. Czentovic yerinden kımıldamadı. "Buyurun," diye yanıtladı kibarcı. "Beyler şimdi siyahla oynuyor." İkinci oyun da farklı bir tablo çizmedi, bir şey dışında: Birkaç meraklı sayesinde topluluğumuz yalnız büyümele kalmadı, hareketlendi de. McConnor tahtaya öyle sabit bakıyordu ki, sanki taşları iradesiyle kazanmak, mıknaatlamak istiyordu; soğuk bakışlı rakibinin yüzüne büyük bir zevkle "Mat!" diye bağırarak için bin doları da seve seve feda ederdi, adım gibi emindim bundan. İnatçı heyecanının birazı, farkında olmadan tuhaf bir biçimde bize bulaştı. Her hamle üzerinde eskisine oranla daha tutuklu tartıştırdık, Czentovic'i masamıza geri çağırın işaretini vermeye kararlaştırmadan önce, son anda bile bir hamleden vazgeçip öbürünü oynadığımız oluyordu. Yavaş yavaş on yedinci hamleye yaklaşmıştık ki, bizim için inanılmayacak kadar iyi bir konum oluştuğunu gördük şaşkınlıkla, çünkü çizgisindeki piyadeyi sondan bir önceki c2 karesine getirmeyi başarmıştık; veziri almak için piyadeyi itmemiz yeterliydi. Bu fazlasıyla belli şans yüzünden içimiz pek de rahat değildi elbette. Görünüşte bizim elde ettiğimiz bu avantajın, çok daha ileriyi gören Czentovic tarafından bilinçli olarak bize atılan bir kemik olduğundan kuşulanıyorduk hepimiz. Ama hep birlikte iyice aramamıza ve tartışmamıza karşın, hilenin nerede olduğunu anlayamadık. En sonunda, izin verilen düşünme süresi tam bitmek üzereyken hamleyi yapmaya karar verdik. McConnor piyadeyi son kareye sürmek için elini uzatmıştı ki, birisi kolundan yakaladı, alçak sesle ve heyecanla fısıldadı: "Tanrı aşkına! Sakın ha!" Elimizde olmadan hepimiz dönüp baktık. Kırk beş yaşlarında bir beydi

konuşan, neredeyse tebeşir kadar beyaz olan ince uzun, sert yüzü daha önce güvertede gözümü çarpmıştı, bütün dikkatimizi hamleye yönelttiğimiz son dakikalarda yanıma gelmiş olmalıydı. Ona baktığımızı ayrımsayarak aceleyle ekledi: "Şimdi veziri alırsanız, fili c1'e sürüp piyadenizi kırar, siz de atınızı geri çekersiniz. Ama bu arada boşta piyadesini d7'ye getirip kalenizi tehdit eder ve atınızla şah mat deseniz bile kaybedersiniz ve dokuz on hamle sonra yenilirsiniz. 1922'de Pistyனர் Turnuvası'nda Aljechin 'in Bogoljubow'a karşı oluşturduğu konumun hemen aynısı." McConnor şaşkınlıkla elini taştan çekti ve cennetten inen beklenmedik bir melek gibi yardımımıza koşan adama en az bizim kadar afallayarak baktı. Dokuz

hamle öncesinden matı her saplayabilen birisi birinci sınıf bir profesyonel olmalydı, hatta belki de aynı turnuvaya giden bir yarışmacıydı ve bu kadar can alıcı bir anda aniden çıkagelip oyuna karşınmasında neredeyse doğüstü bir şey vardı. Kendini ilk toplayan McConnor oldu. "Ne önerirsiniz?" diye fısıldadı heyecanla. "Hemen ilerlemeyin, geri çekilin! Öncelikle şahı g8'den h7'ye alarak tehlikeli çizgiden kurtarın. Czentovic büyük olasılıkla öbür yandan saldıracaktır. Ama kaleyi c8'den c4'e getirip bunu savuşturursunuz; bu onun iki kalesine, bir piyadesine mal olur ve böylece üstünlüğünü yitirir. Boştaki piyadeler karşı karşıya kalır ve doğru savunma yaparsanız, oyun berabere biter. Daha fazlasını elde edemezsiniz." Bir kez daha şaşırıp kaldık. Hesaplamasının hem hızlı hem de kesin olması bizi afallattı; hamleleri bir kiptan okuyup söylediklerini ve böyle derin düşünürken yavaş yavaş ağzı açıldı, yuvarlak yüzüne biraz bön bir ifade verdi bu.

bere kalmamız beklenmedik bir şans ve sihirl bir değnek etkisi yaptı. Tahtayı daha iyi görmesini sağlamak için hep birden kenara çekildik. McConnor bir kez daha sordu: "Şah g8'den h7'ye, öyle mi?" "Aynen öyle! Öncelikle geri çekilin." McConnor adamın dediğini yaptı ve bardağa vurdu. Czentovic o alışılmış sakın adımlarıyla masamıza geldi ve bir bakışta karşı hamleyi ölçüp tarttı. Sonra, tıpkı tanımadığımız yardımcıımızın önceden söylediği gibi, şah kanadındaki piyadeyi h2'den h4'e getirdi. Ve yardımcıımız heyecanla fısıldadı: "Kale ileri, kale ileri, c8'den c4'e, o zaman önce piyadenin önünü kapatması gerekir. Ama bu onun işine yaramayacak! Boştaki piyadeye aldırmanın atınızı c3'ten d5'e getirerek saldırsınız ve eşitlik yeniden sağlanır. Savunmak yerine bütün gücünüzle saldırın!" Ne demek istediğini anlamadık. Söyledikleri Çinceydi sanki. Ama bir kez kendini kapıran McConnor hiç düşünmeden söyleneni yaptı. Czentovic'i geri çağırarak, için yeniden bardağa vurdu. İlk kez çabucak karar vermedi, tahtaya çabucak bir göz attı. Sonra yabancıya bize önceden bildirdiği hamleyi aynen yaptı ve gitmek üzere döndü. Ama uzaklaşmadan önce, yeni ve beklenmedik bir şey yaptı. Başını kaldırdı ve bakışlarını üzerimizde gezdirdi; kendisine karşı birdenbire böyle canlı bir direnç gösterenin kim olduğunu anlamak istiyordum besbelli. O andan başlayarak heyecandan yerimizde duramaz olduk. O ana kadar ciddi bir umut beslemeden oynamıştık, ama Czentovic'in soğuk kibirini kırma düşüncesine yürek alıştığımızı hızlandırdı. Ama yeni dostumuz bir sonraki hamleyi belirlemişti bile, Czentovic'i geri çağırabilirlik; kaşığı bardağa vururken parmaklarını titriyordu. Derken ilk zaferimizi kazandık. O ana dek hep ayakta oynayan Czentovic, duraksadı, duraksadı ve en sonunda ağır ağır oturdu; böylece o ana dek bize tepeden bakan Czentovic, bizimle aynı düzeye inmiş oldu. En azından somut olarak bizimle aynı düzlemde bulunmaya zorunlu kılmıştı onu. Uzun uzun düşündü, gözlerini hiç kaldırmadan tahtaya dikti, öyle ki siyah kirpiklerinin altından gözbebeklerini görmek neredeyse olanaksızdı ve böyle derin düşünürken yavaş yavaş ağzı açıldı, yuvarlak yüzüne biraz bön bir ifade verdi bu.

Czentovic birkaç dakika düşünüp taşındı, sonra bir hamle yaptı ve ayağa kalktı. Dostumuz şöyle fısıldadı: "Zaman kazanmaya çalışıyor! İyi akıl! Ama pes etmeyin! Karşılıklı taş almaya zorlayın onu, o zaman paçayı kurtaramaz ve beraberliğe ulaşırsınız." McConnor onun dediğini yaptı. Sonraki hamlelerde ikisinin arasında bir ötekiler çoktan figüranlara dönüşmüştük bizim anlamadığımız bir gidiş geliş başladı. Aşağı yukarı yedinci hamlenin sonunda Czentovic uzun uzun düşündükten sonra başını kaldırdı ve "Berabere," dedi. Bir an salonda çıt çıkmadı. Ansız dalgalanır sesi ve salonu cazla dolduran radyo duyuldu, gezinti güvertesinde atılan her adım ve aralık pencerelelerden giren rüzgârın hafif, belli belirsiz uğultusu geldi kulaklarımız. Hepimiz solğunuzdu tuttuk, bu inanılmaz şey çok ani olmuştu ve bu tanınamamış adamın yanı yarıya kaybedilmiş bir oyunda dünya şampiyonunu dize getirmesi bizi şaşkına çevirmişti. McConnor arkasına yaslandı, tuttuğu soluğu mutlu bir "Ah!" sesile döküldü dudaklarından. Öte yandan, ben Czentovic'i izliyordum. Son hamleler sırasında yüzü solgunlaştı gibi gelmişti bana. Ama kendini denetlemeyi iyi biliyordu. Sakin görünümünü korudu ve taşları ağır devinimlerle tahtadan iterken kayıtsızca sordu: "Beyler üçüncü bir oyun isterler mi?" Tam bir tüccar ağzıyla sordu bu soruyu Ama işin tuhaf yanı, bunu sorarken McConnor'a bakmayıp keskin gözlerini dosdoğru kurtarıncıma dikmiş olmasındı. Atn yeni, daha iyi bir binicisi eyerde oturmasından anlaması gibi, o da son hamleler sırasında asıl gerçek, rakibini ayrımsamış olmalıydı. Elimizde olmadan bakışlarını izledik ve heyecanla yabancıya baktık. Ama adam kafasını toplayıp yanıtlamadan, McConnor zafer sarhoşluğuyla bağırdu ona: "Elbette! Ama şimdi onunla tek başımıza oynamalısınız! Czentovic'e karşı siz!" Ama o anda hiç umulmadık bir şey oldu. Tuhaf bir biçimde hâlâ satranç tahtasına bakıp duran yabancı, bütün bakışlarını kendisine yönelttiğini ve bu çokşulu sözlerin kendisine söylendiğini anlayınca ürküdü. Yüzü allak bullak oldu. "Kesinlikle olmaz beyler," diye kekeleye gözle görüldür bir utangaçlıkla. "Olanaksız bu... benim oynamam söz konusu bile olamaz... yirmi beş yıldır satranç tahtasının başına oturdum ben... ve sizden izin almadan oyununuza burnumu sokmakla ne kadar terbiyesizlik ettiğimi ancak şimdi anlıyorum... Lütfen, karıştırm için beni bağışlayın... sizi daha fazla rahatsız etmeyeceğim." Ve biz şaşkınlığımızı üzerimizden atmadan, salondan çıkmıştı bile.

Karantinanın bireysel hikayeleri...

● Gökçe UYGUN

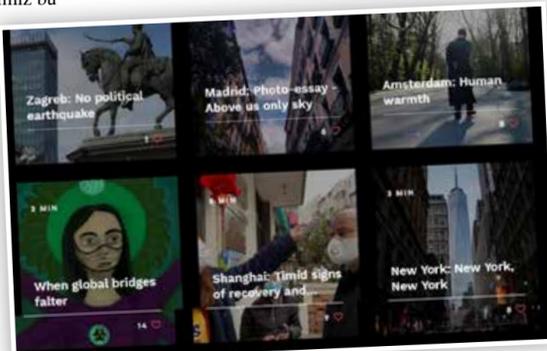
Üç yıl öncesinin rakamlarına göre dünyadaki 200 civarı ülkede (ülke sayısı tartışmalı zira) 7.5 milyarı aşkın insan yaşıyor; nefes alıp veriyor; fabrikalardaki işçiler, hastanelerdeki doktorlar, tarlalardaki irgatlar, özel jetlerinde sosyeteler, adliyelerdeki avukatlar, setlerdeki oyuncular, dağlardaki münzeviler, sokaklardaki evsiler... Peki şimdi şunu düşünün; tüm bu insanların, yani 50'den fazla ülkede 2 milyara yakın kişinin türlü türlü evlere tıkılmak zorunda olduğunu...

"Her insanın bir öyküsü vardır, ama her insanın bir şiiri yoktur" demişti Özdemir Asaf. Peki nasıl yaşıyor bu hikayeler? Amerikalı bir ezacı, İspanyol bir doktor, İtalyan bir ev kadını... Korona virüsü salgını ve karantina sürecini ne şekilde yaşıyor ve hissediyor?

İşte tüm bu hikayeleri kendine dert edinen bir grup kent araştırmacısı, "Spread stories, not the virus" (Hikayeni yay, virüsü değil) adlı global bir platform kurdu. 16 Mart'ta açılan bu web sitesinde, yaşadığımız bu küresel karantina günlerinde dünyanın her yerinden insanların hikaye, deneyim, gözlemler ve hissiyatları paylaşılıyor.

DİSTOPIK SOKAKLAR YERİNE...

4CITIES Erasmus Mundus yüksek lisansının Kentel Çalışmalar bölümü öğrencileri ve mezunlarından (Almanya, İspanya, Hollanda, Avusturya, İtalya ve Meksika'dan 5 erkek 7 kadın olmak üzere 12 kişi) oluşan ekip, "Üniversitelerimizin bir gecede kapanıp, şehirlerimizin kilitlendiğini gördük. Bu küresel salgının ortasında ortaya çıkan yeni kentel koşullardan etkilendik. Kendi karantina dönemimizi dünyadaki şehirlerin ve vatandaşların

Kadıköylü akademisyenin endişesi, İtalyan ebenin umudu, Gürcü öğrencinin otel odasındaki sıkışmışlığı...

hikayelerini toplamak ve yaymak için ayrılmaya karar verdik. Terk edilmiş sokakların distopik görüntülerinin yankılanması yerine, kişilerin deneyimlerini paylaşmaları için bir platform sağlamak istedik." diyor.

"ZİHNLER ŞEHİRLERDE DOLAŞMALI"

"Neden korona virüsü zamanlarında hikayeler yaşıyoruz?" sorusuna "Artık sevdiğimiz şehirlerde yaşamamıza izin verilmediğinden, zihinlerimiz dolaşmalı ve hikayeler seyahat etmeli..." yanıtını veren ekip, şunları söylüyor; "Lansmanımızdan bu yana, web sitemizde 60'tan fazla hikaye yayınladık. İnsanlar sosyal mesafeyi uygulamak zorunda kaldıklarında ortaya çıkan bu yeni şehir türüne özel ve alternatif perspektifler sunan, dünyanın dört bir yanındaki şehirlerden gelen 60'ı aşkın hikaye..."

VİRÜSÜN KADIKÖY'DEKİ HAYALETİ!

Daha önce sayfalarımıza Moda semtine dair yazdığım tez ile konuk olan ODTÜ Sosyoloji bölümü doktora öğrencisi, Kadıköylü Fethiye Beşir İletmiş, bu siteye yazı gönderenlerden. İletmiş, siteyle açıldığımız ikinci gününde tanıştığım, kent sosyolojisi üzerine doktora yapan bir kadın olarak Kadıköy'den, kendi mahallesinden deneyim ve gözlemlerini, daha genel olarak da Türkiye'de neler olup bittiğini diğer insanlarla paylaşmak istediğini söylüyor. "Sosyal mesafelenmenin her gün yüzlerce defa vurgulandığı kentlerimizde aslında yaşadığımız aynı zamanda fiziksel bir mesafelenme..." diyen İletmiş, şunları ifade ediyor; "Sokaklardan izole edilmiş bugünlerde, yaşadığımız sosyal mesafelenmeyi bu platformda kendi hikayelerimizi paylaşarak kısaltabiliriz. Brüksel'den Roma'ya, Zagreb'den Tiflis'e aynı salgının benzer sonuçlarıyla yüzleşiyoruz ve bu site aracılığıyla evlerimizde vakit geçirirken birbirimizin hikayelerini okuyarak yalnız olmadığımızı hissediyorum. Dayanışma bize iyi gelecek, hepimizi güçlendirecek!"

Fethiye Beşir İletmiş, 17 Mart'ta gönderdiği "Kadıköy'de bir hayalet dolaşıyor – COVID-19 hayaleti" başlıklı ilk yazısında, "Vaka artışlarının açıklanmasında birlikte Kadıköy'de, dışarıda olmak zorunda olan insanların yüzlerindeki gerginliği görebilirsiniz. Bir dizi özelleştirme ve neoliberal politikalarla gün geçtikçe zayıf-

BUGÜNLERİN ÖYKÜLERİ...

Kadıköy'de bulunan NotaBene Yayınları'nın yazarları, #evdeyimokuyorum kampanyası kapsamında "Neden bizim bir Decameron'umuz olmasın?" diyerek içinden geçtiklerimiz günleri haffletecek, bugünlerden izler taşıyacak hikâyeler kaleme alıyor. Bugüne kadar Belma Fırat'tan Bulaş, Emre Nazım Mert'ten Çember, Mehmet Sürücü'den Sonlarda Bir Yerde, Engin Günay'dan Tampon Bölge'den, Arzu Eylem'den, Nektali Virgülü, Hakan Sipahioğlu'ndan İmparator, Onur Gürleyen'den Misafir ve Afife Hellenin Sözmen'den Ayrılık hikayeleri NotaBene'nin web sitesinde okurlarla buluşurken; bugününün kaydını tutan hikayelere her gün yenisi eklenmeye devam edecek. (Giovanni Boccaccio'nun yazdığı Decameron, 1348'de Avrupa'da yaşanan büyük veba salgını konu alır. Salgın boyunca tanıdığı olaylardan etkilenen Boccaccio, 1348'de başlayıp, 1351'de bitirdiği kitapta, salgın günlerinin Floransa'sını ele alır.) www.notabene.com.tr

layan Türkiye'deki sağlık sisteminin bu durumla nasıl başa çıkacağını kimse bilmiyor." diyerek, ülke geneli ve Kadıköy özelindeki durumu aktardı. İletmiş, 23 Mart'taki "Virüs yaşa dayalı ayrımcılığı pekiştirdi" temalı ikinci yazısında da geçen ay Suriyeli mültecilere karşı geliştirilen tutumun şu an yaşlı jenerasyona karşı takınıldığını anlattı. İletmiş, Kadıköy'den gözlemlerini aktarmaya devam ederken, kişisel hayatına da değindi; "Kendimi izole edişimin 10. gününde yemek yapma becerilerimi bir hayli geliştirdim. İki defa brownie, bir kez de poğaç yapmayı denedim. Hatta değişik baharatlar ve malzemelerle evde ekme yapmayı bile deniyoruz. Yaptığım hamur işlerinin fotoğraflarını İzmir'de yaşayan anneme gönderiyorum ve o da yapıyor, tabii ki benden çok daha iyi bir şekilde... Bu günlerde insanlar yaptıkları yiyeceklerin fotoğraflarını Instagram'a arkadaşlarını davet ederek paylaşıyor ve onları kapışmaya davet ediyor. www.spreadstoriesnotthevirus.com

Pınar Sezginalp "Anıların Duvarlarıyla: Maruf Önal'ın Reks Sineması" adlı yazısında, 1960'lı yılların modernleşen kent yaşamında bu yapının dönemin modern mimari anlayışının bir örneği olduğunu aktarıyor

● Erhan DEMİRTAŞ

Kadıköy'ün ve İstanbul'un tarihi simge yapılarından Reks Sineması sinemaseverlere veda ediyor. Bina'nın yıkılması ve yerine bir kültür kompleksi kurulması planlanıyor. Sinema sanatının önemli mekânlarından biri olan bu yapının tarihi 1873 yılına dayanıyor. Şu an bildiğimiz Reks binası Kadıköy'ün en eski tiyatrosu olan Apollon Tiyatrosu'nun bulunduğu yere inşa edilmiş. Apollon Tiyatrosu ise 1873 yılında Kadıköy Rum Cemaati tarafından yaptırılmış. Çok sayıda oyunun sergilendiği Apollon Tiyatrosu, sinemanın önem kazanmasıyla birlikte yerini 1930 yılında Hale Sineması'na bırakmış. 1961 yılına kadar da hem sinemaseverlere hem de tiyatroseverlere hizmet vermiş. 1961 yılına gelindiğinde ise bina yıkılarak yerine Reks Sineması inşa edilmiş.

Reks Sineması ile ilgili çok sayıda haber yapıldı ancak yapının mimarına çok fazla değinilmedi. Kadıköy için özel bir anlamı olan bu yapının mimarı Maruf Önal. 1918 yılında Cihangir'de doğan Önal, Kabataş Erkek Lisesi'nden sonra girdiği DGSA Yüksek Mimarlık Bölümü'nden 1943 yılında birincilikle mezun oldu. 1951 yılında Abdurrahman Hancı ve Turgut Cansever ile birlikte Türkiye'nin ilk mimarlık bürolarından olan İMA'yı (İnşaat ve Mimarlık Atölyesi) kurdu. 1958'de Yıldız Yüksek Teknik Okulu (YYTO) Mimarlık Bölümü'nde öğretim üyesi olarak göreve başladı, 1966-68 arasında bölüm başkanı olarak görev yaptı. 1982-85 arasında ise Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dekanlığı görevinde bulundu.

Önal'ın mesleğini sadece akademik alana sınırlamadığı İstanbul'a kattığı eserlerinden anlaşılıyor. Yaşamına çok sayıda proje ve uygulama sığdıran Önal, Dr. Belen Evi, Seyhun Villası, Reks Sineması, Şaşkınbakkal'daki Kaplancalı Apartmanı, Beşiktaş Motorest Restoran, Mobil Benzin İstasyonları ve Fındıklı'daki Atlantik Han projelerine de imza attı. 2010 yılında hayatını kaybeden Önal, mimarlık mesleğinin örgütlenmesinde çeşitli aktif görevler üstlendi. 1996'da Mimarlık Vakfı'nı kurucu üyesi olarak görev aldı ve vakfın başkanlığını yaptı.

GRAND REX'TEN REKS'E

Pınar Sezginalp'in Mimarlık dergisinde yayınladığı "Anıların Duvarlarıyla: Maruf Önal'ın Reks Sineması" başlıklı yazısı hem Maruf Önal hem de Reks Sineması'na dair önemli bilgiler veriyor. Sezginalp, sinemanın ilk işletmecisi olan Yordan Anas'ın, çağdaş gelişmeleri takip eden bir insan olduğunu ifade ederek şöyle devam ediyor: "Yordan Bey'in çağdaş yaklaşımını gösteren bir diğer örnek de, o yıllarda özelliği ve niteliği bir sinema salonu açmanın, özellikle bölgedeki diğer sinema salonlarıyla yarışmanın zor olacağını bildiği için, yurtdışı seyahatlerinde genellikle sinema salonlarını incelemiş olmasıdır. Bu sayede, tasarım sürecinde Maruf Bey ile fuaye, salon, merdiven yerleşimi ve benzeri kararlarda birlikte fikir yürüteceklerdir. Oğlu Viron Bey'in açıklamasına göre, Yordan Bey'in gönlünü fetheden, Paris'te şu anda Grand Rex ismiyle bilinen büyük sinema salonudur. Paris'teki bu sinemaya olan hayranlığı sonucunda, Türkçede "x" harfi bulunmadığı için, sinemayı 1962'de Reks ismiyle açar."

ATINA'DAKİ REX'LE BAĞI VAR MI?

Atina'da da bir Rex Sineması olmasının dikkate değer bir konu olduğunu ifade eden Sezginalp, sinemanın toplumsal bellek açısından önemini ise şu sözlerle aktarıyor: "6-7 Eylül 1955 olaylarının İstanbul'da Avrupa yakasındaki yıkımı ve dış göçe neden olması sonucunda, Moda'da (Caferağa) ve Kadıköy Osmanağa Bölgesi'nde de Müslüman olmayan birçok aile, kökleri olan ülkelere göç etmişlerdir; bunlar arasında Yunanistan'a göç eden Rumların da oldukça yüksek sayıda olması, Atina'daki sinemayla bir ilişki olması olasılığını akla getiriyor.

Bölgeden göç etmeyi reddeden az sayıda Rum ve Ermeni aileler de olması ve Reks sinemasının şu anki arsasının toprak sahibi Kadıköy Rum Ortodoks Cemaati Kiliseleri Vakfı'nın bu topluluğa ait bir kurum olmasından yola çıkarak, bu bağlantı düşünülebilir. Atina'daki Rex isimli sinema 22 Ocak 1937'de ikiz mimar kardeşler Vasili Kassandra ve Leonida Bonni tarafından tasarlanır. New York'a araştırma yapıp esinlenmek amacıyla giden mimar kardeşlerin Atina'da tasarladıkları bu sinema, zamanın gazetelerinde 'Atinalılar ve yabancıların çok kıskandığı sinema' olarak geçer ve 'Avrupa'nın en güzel sineması' sıfatıyla çok ses getirir. Rum kökenli Anas kardeşlerin Kadıköy'deki Reks Sineması'nın ismini koyarken hem özedikleri ve hasret oldukları kökenlerine bir gönderme yaptıkları, hem de Atina'daki sinemanın Kadıköy'deki ilham kaynağı olduğu düşünülebilir. Ancak, Viron Aras'ın açıklaması Paris'teki sinemanın örnek alındığını vurguladığı için, tüm bu sinemaların, dönemin ülkeler arasındaki kültürel iletişim ortamını örnekledikleri söylenebilir. Zira, Milliyet gazetesinde 30 Kasım 1962'de yayımlanan reklamda da 'aylardan beri büyük itinalarla ve en son teknikle muh-

Yapının ilk yıllarına ait fotoğraflar, giriş, fuaye ve salon
Kaynak: Mimarlar Odası İstanbul BK Şener Özler Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

teşem bir imar eseri olarak Eski Hale Sineması'nın yerinde inşa edilen Reks Sineması'nın açılışı duyurulmakta ve 'Sinemamıza New York'dan Bombay'a kadar bütün dünya şehirlerinde en modern büyük sinemaların sembolü beynelmil olmuş REKS ismini hediye eden Kadıköylü vatandaşa Müdüriyetimiz bilhassa teşekkür eder' denilmektedir."

SİNEMANIN TARİHSEL KATMANLARI

Reks Sineması'nın önemli bir özelliğinin de üzerinde yer aldığı arsanın tarihsel katmanlarında saklı olduğunu belirten Sezginalp, bu ifadesini şöyle özetliyor: "Binanın değerini artıran ve Maruf Önal'ın geçmişe olan saygısını tam anlamıyla yansıtan özel durum, giriş katında Salon 1'in üç yanını çeviren ve tarihi 1800'leri bulan duvarların varlığıdır. Maruf Önal, Reks Sineması'nın tasarımını sırasında arsada önceden bulunan Hale Sineması'nın yıkımının ardından kalan Horasan harçlı duvarlarla karşılaşır. Aslında bunlar ilk paragrafta bahsedilen ayın mekânından kalan duvarlardır. Üzerinde belki de o zamanki ustaların izlerini hâlâ görebileceğimize bu duvarlara 2005'teki renovasyon sırasında duvar kalınlığını genişletmek ve duvarı güçlendirmek adına zarar vermeden eklenti yapılmıştır. Yordan Bey'in aktardığına göre, Maruf Önal hassasiyetle bu duvarlara müdahale etmeme kararıyla hareket etmiş; duvarları yalnızca yükseltmiş ve binanın çatısını bu duvarların üzerine kurmuştur. Maruf Önal'ın Horasan harçlı bu duvarlara dokunmama kararının ardındaki düşüncesini çeşitli röportajlarında belirttiği görüşlerinden anlayabiliyoruz: Önal, 'anılarla iç içe yaşadığımızı' söylemiş; ardından da gençliğinde tatil aylarında incelediği yapılardan bahsederek, mimari algısı ve birikiminin anılar üzerine kurulduğunu paylaşmıştır."

SOKAKLA İLİŞKİSİ

Sinemanın Sakız Güllü Sokak ile şu anda Kadıköy'ün en canlı sokaklarından biri olan Kadife Sokak'ın kesişiminde yer aldığı yazan Sezginalp, bu yapının sosyal hayata olan etkisini şu bölüme anlatıyor: "Sinema yapısı bu iki sokakta insanlarla iletişim hâlinindedir; görsel olarak iletişim kurulabilen cepheleri bu iki sokak üzerindedir. Maruf Önal, Sakız Güllü Sokak'ın sinemaya ulaşımdaki stratejik konumundan faydalanarak, yapıyı, sinemanın girişinin yer aldığı köşesine doğru yönlendirmeyi cephe üzerinde okunan beton kirişlerle sağlamış; sinema girişini tanımlayan saçağın üstünü de bu kısma düşey inen beton plakalarla görsel olarak vurgulamıştır. Yapı-

nın özgün tasarımında Sakız Güllü Sokak cephesinde üç adet kömürlüğe yer verilmiş; sinema işletmeye açıldıktan sonra bu nişler kumaş, çocuk elbiseleri ve mobilya satan dükkanlar olarak değerlendirilmiştir. İşlevi ve bulunduğu konumla 1960'lı yılların modernleşen kent yaşamının İstanbul'un Kadıköy semtindeki önemli bir temsilcisi olan Reks Sineması, yalın ve brutalist üslubu ile işlevselci tasarımıyla da dönemin modern mimari anlayışının bir örneği ve mimarı Maruf Önal'ın da üretiminde öne çıkan bir eserdir."

ÖĞRENCİSİ BEHİÇ AK ANLATIYOR

Maruf Önal'ı yakından tanıyan öğrencilerinden mimar ve karikatürist Behiç Ak da sinemanın modernist bir yapı olduğunu ifade ediyor. Maruf Önal ve Reks Sineması hakkında gazetemize açıklama yapan Ak, "Maruf Önal, İDMMA Mimarlık bölümünde okurken hocamızı. Onun Reks Sineması'nın mimarı olduğunu biliyordum. Kişiliğiyle çok sevdiğim sinemanın çizimleri arasında bir ilişki kurmaya çalıştığımı hatırlıyorum hep. Maruf Bey'in öğrencilerin gözünde son derece saygın bir yeri vardı. Modern entelektüel düşüncenin en önemli kolu olan 'sosyalist bakışım' tüm derslerine yansımaktan çekinmezdi. Kentsel konutların yapımında sokak ilişkisini çok önemserdi. Konutların yan yana dizilerek, komşuluk ilişkilerine yol açacak bir sokak oluşturmasının, sokakların da kamusal meydanlara açılmasının insan ilişkileri açısından önemini bizlere anlatmaya çalışırdı." diyor.

Reks Sineması'nın Kadıköylüler için önemli olduğunu vurgulayan Ak, yapı ile ilgili görüşlerini ise şöyle ifade ediyor: "Modernist, alabildiğine gösterişsiz ama estetik bir yapıydı. Mekan kullanımı son derece işlevseldi. Lobi'den balkon katına doğru uçmuşçasına uzanan kıvrımlı merdiveni o zamana dek görmediğimiz hafiflikte bir modernist tavrı içeriyordu. Benzer bir döner merdiveni, Milliyet Gazetesinin Çağaloğlu binasında da kullanıldığını hatırlıyorum."

Yapının ilk yıllarına ait fotoğraflar, giriş, fuaye ve salon

Ana fuaye, 1996 öncesi, ilk dönem
Kaynak Viron Anas

SEMTİN SİNEMALARI

Behiç Ak, Kadıköy'deki sinema salonlarına dair anılarını şu sözlerle anlatıyor: "Süreyya Sineması da çok gittiğimiz bir sinemaydı. Neoklasik mimarisi bizi kuşkusuz çok etkiledi ama Reks Sineması'nın sade, modern tavrı, kendimizi yaşadığımız çağa ayak uyduran bireyler gibi görmemize neden olurdu. Bahariye'de günümüzde de kullanılan Kadıköy Sineması

da küçük ama etkileyici bir sinema salonudur. Mimarı Melih Koray'dı. Ayrıca daha sonra yapılan Efes Çarşısı'nda yine Melih Koray'ın tasarımı olan Efes ve Feza Sinemaları dönemin mimarisini yansıtıyordu. Kızıltoprak Kent Sineması da estetik açıdan hepimizi çok etkileyen bir sinemaydı. Yeldeğirmeni'ndeki Özen Sineması da tek başına sinema olarak yapılmış bir mahalle sineması olma özelliğini taşıyordu. Pazar günleri 11 matinesi çok

ucuz olduğu için gençler ve çocuklar için kurtarıcıydı. Efes ve Feza sinemaları, Reks Sineması gibi ağırbaşlı birer yapı olma özelliğini taşıyorlardı. Gelip geçici bir havaları vardı. Nitekim de öyle oldu. 90'lardan sonra, sinemalar büyük salonlarını yeterince dolduramamaya başlayınca, büyük sinemalar ya ortadan kalktı ya da içleri bölünerek küçük küçük birçok salon elde edildi. Kent Sineması, Efes ve Feza sinemaları ortadan kalktı. Özen sineması terk edildi. Reks Sineması da bu dönemden payını alan ya-

pılandı. Giriş salonu bölünerek, üç ayrı salon elde edildi. Nefis döner merdivenin altına büfe yerleştirilerek, birtakım bölmeler yapıldı. Adı da özenti bir şekilde REXX diye değiştirildi. Sinema iç mimari özelliğini tamamen kaybetti. Seyirciyi içine alan modern estetik mekânı, film seyretme ihtiyacını gideren anti estetik bir mekâna dönüştürüldü." Ak, "Sanırım sadece sinema için değil, birçok etkinlik için de Kadıköy'ün böyle büyük salonlara ihtiyacı var." diyor.

Sıradan eylemlerin kıymeti

BEGÜM
KAKI

begumkaki@gmail.com

Günlük yaşamımıza övgüler düzdüğümüz günlerden geçiyoruz. Dünya tarihinde defalarca karşı karşıya kalınan salgınlardan sonra, 2020 yılında böylesi bir salgının da bize denk geleceğini tahmin edemedik - her ne kadar sayısız badireye şahit olmuş olsak da-. Şimdilerimiz endişeli bir bekleyiş içinde akıp giderken, evde kalmak ve virüsün korunmaya çalışmak tek gayemiz olmalı.

Salgının kapımızdan girdiği güne kadar pek çok oyunu, filmi beraber izledik; kitapçılarda beraber kitaplar seçtik; caddeelerde, sokaklarda birbirimizin yanından geçtik, aynı marketlerde alışveriş yaptık şimdi bundan mahrumuz tekrar normal akışa döneceğimiz günü sabırsızlıkla bekliyoruz. Bu olağanüstü süreçte hayatımızı her zaman anlamlı kılan sanatla bizleri buluşturmaya devam eden birileri var. Bu çabalar sayesinde fiziki olarak yan yana gelemesek de evlerimizde online platformlar aracılığıyla ekran karşısında buluşmaya devam edebiliyo-

ruz. Bu yıl içimiz buruk kutladığımız 27 Mart Dünya Tiyatro Günü'nünde İBB Kültür Daire Başkanlığı, Geç Kalanlar ve Pollyanna oyunlarını online yayımlayarak günün coşkusunda buluşturdu bizi. Enka Sanat, yine bugüne özel "Türkiye Tiyatrosu'nun ve İstanbul Tiyatro Festivali'nin 1980'lerden Günümüze Yolculuğu" başlıklı paneli YouTube hesabından paylaştığını duyurdu. Dünyaca ünlü sanatçımız Leyla Gencer'in hayat hikâyesini anlatan Leyla Gencer: La Diva Turca belgeseli, yapımcısı da olan İstanbul Kültür Sanat Vakfı

(İKSV)'nin YouTube kanalı üzerinden yayımlandı. "Evde Kal Tiyatrosuz Kalma" diyerek Nilüfer Belediyesi Kent Tiyatrosu yetişkinler ve çocuklar için toplam 14 oyununu niluferkentiyyatrosu.com'dan paylaştı. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın da YouTube kanalından Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü'nün çocuklar ve yetişkinlere yönelik seçkisine erişebilirsiniz. Yurt dışındaki büyük sanat kurumları da arşivlerini sanatseverlerle paylaştı. New York Metropolitan Operası, metopera.org adresinden geçmiş gösterilerinin kayıtlarını erişime açtı. Ayrıca The Royal Opera House'un geçmiş performansları-

nın kayıtları da marquee.tv üzerinden sanatseverlere ulaştırılıyor. Her topluluk bu dönemde evde kalmayı kolaylaştırıcı birtakım özverilerde bulunuyor. Bu çaba çok kıymetli. Özlediklerimizden biri olan Mekan Artı, kendi YouTube hesabına geçmiş sezonlarda oynadıkları oyunların kayıtlarını yükledi. 2013-2018 yılları arasında sahnelenen unutulmaz oyu-

nu 80'lerde Lubun-ya Olmak, üçKİŞİ - Tek Seyircilik Oyun ve Şiddet Üçlemesi 2 - Şeker şimdilik izlenebilirler. Galataperform arşivinden oyun, söyleşi ve atölye kayıtlarını GalataPerform ve DST YouTube kanalında erişime açacağını duyurdu. Hatta ilk olarak Aksak İstanbul Hikâyeleri oyununu paylaştı. Monologlar Müzesi oyuncuları da 27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü kapsamında Instagram üzerinden izleyebileceğiniz üç oyunu evlerinden oynadılar.

Murat Mahmut yazıcıoğlu'nun yazdığı ve oyuncuların seslendirdiği "Evde" okuma serisi bu dönemden hatırlayaca-

gımız paylaşımlardan. Bam İstanbul'un Instagram hesabından oyun okumalarını izleyebilirsiniz. Kumbarcacı50'nin de izleyicisiyle bağı koparmadığını eklemekten bitirmek istemem. Yiğit Sertdemir'in sunduğu "Kapı Açık Kalmış" canlı yayını çarşamba ve cumartesi günleri 20:30'da Altdan Sonra Tiyatro'nun YouTube kanalında yayında. Bu paylaşımlar arasında heyecan verici olan bir yeni haber de tiyatrolar.tv'de geçmiş sezonlardan pek çok oyunun çevrimiçi izlenebilecek olması oldu. 15 Nisan'da BGST'nin yazar

Zabel Yesayan'ın mücadele yıllarını ve sürgün yaşamını anlatan Zabel oyunu ve Altdan Sonra Tiyatro'nun kapalı gişe oynayan oyunu He-Go yayınlanacak ilk oyunlardan olacak.

Sık sık güncellenen haberleri kaçırmamak için kültür sanat sitelerini ve sosyal medya paylaşımlarını bu süreçte takip etmekte yarar var.

Ajandalarımızda izlenmeyi bekleyen oyunların canlı performansları için tekrar salonlarda buluşup, telefonlarımızı kapatıp, ışıkların sönmelerini ve oyunun başlamasını bekleyeceğimiz o güne kadar sağlıklı kalın...

SİNEMAYLA?

dolu 30 güne hazır mısınız

Sinematek / Sinema Evi, çevrimiçi film platformu MUBI'yle işbirliği yaparak çoğu başka hiçbir yerde bulunmayan kült, klasik, bağımsız ve ödüllü filmi bir ay boyunca ücretsiz izleme imkanı sunuyor

Kadıköy Belediyesi Sinematek / Sinema Evi, korona virüsü salgını nedeniyle evlerine kapananlara alternatif bir olanak sunuyor. Özellikle sinema severler bir ay boyunca çok özel filmle, MUBI aracılığıyla izleme olanağı bulacak. Sinematek / Sinema Evi'nden yapılan açıklama şöyle: "Kısa sürede dünyayı etkisi altına alan virüs salgını yaşamımızı derinden sarstı. Öyle görünüyor ki birbirimizden ve birlikte yapmayı sevdiğimiz her şeyden bir süreliğine de olsa uzak kalacağız, sinema salonlarından da..."

Oysa amacımız sizi her zaman en iyi izleme koşullarında, sinemayı sinema yapan filmlerle buluşturabilmek. Salgın başlamadan önce Sinematek / Sinema Evi'nin büyük özenle inşa edilen sinema salonunda son hazırlıklar tamamlanmak üzereydi. Ne var ki şimdi bu salonda beraber film izleyebilmek için biraz daha beklememiz gerekiyor ama o zamana kadar sinemadan hepten mahrum kalmayalım istedik.

Bu düşünceyle, bir süre önce Türkiye'ye geri dönen ve sinemaseverlere her gün özenle seçilmiş yeni bir film sunan çevrimiçi film platformu MUBI'yle anlaştık. 'Sinemayla Dolu 30 Gün' bağlantısını takip ederek MUBI'ye kaydolunlar, bir aylık ücretsiz deneme üyelğine sahip olacak ve çoğu başka hiçbir yerde bulunmayan kült, klasik, bağımsız ve ödüllü filmleri izleme imkânı bulacak."

CANLI SOHBETLER BAŞLADI

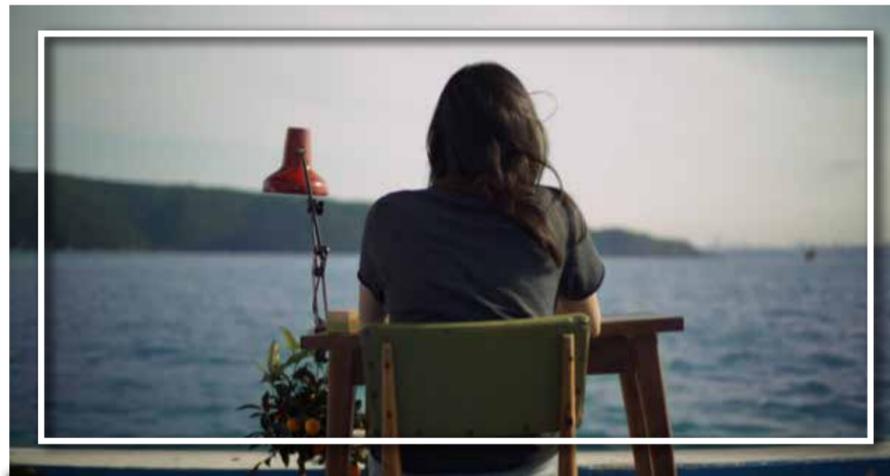
"Şimdilik mesafeyi koruyalım ama arayışta bulunuyoruz." diyen Sinematek/Sinema Evi'nde film önerileri, sinema tarihine ve gündemine dair ilham verici konular, canlı sinema sohbetleriyle de izleyicilerle buluşmaya devam edecek. Bu kapsamda 8 Nisan Çarşamba günü saat 15.00'te Sinematek/Sinema Evi proje danışmanı Jak Şalom'la Türkiye'de sinemaseverler için yıllardır uzak bir hatıra ya da bir hayal olarak varolan Sinematek'in gerçekleştirme süreci ve projedeki son gelişmelere dair bir söyleşi gerçekleştirilecek.

10 Nisan Cuma günü 15.00'te ise yönetmen Ümit Ünal ile "Korona Günlerinde Sinema" söyleşi yapılacak. Canlı yayınlar Instagram hesabı üzerinden yapılacak.

İletişim: sinematek@kadikoy.bel.tr
<http://sinematek.kadikoy.bel.tr/> /
[SinematekSinemaEvi](https://www.instagram.com/SinematekSinemaEvi)
Instagram: @SinematekSinemaEvi

Oyunlar artık
EKRANDA!

Salgın nedeniyle tiyatroların perde kapatmak zorunda kalması, seyircinin oyunlarla buluşmasını engelleyemedi. Bahariye Caddesi'ndeki Tiyatro Ak'la Kara, tüm oyunlarını internet üzerinden yayınlıyor. Türkiye, salgınla mücadele edip eve kapandığı bu zor günlerde Tiyatro Ak'la Kara perdelerini online ve ücretsiz olarak seyircilerine açıyor. Sanatseverler her yeni gün yeni bir oyunu online olarak izleyebiliyor. İlk olarak, geçtiğimiz günlerde hayatını kaybeden sanatçı Levent Ünsal'ın da rol aldığı "Patron Kim" oyunu Tiyatro Ak'la Kara youtube kanalına konuldu. Ardından 10'u aşkın oyun da siteye yüklendi.

BIENAL FİLMLERİ
dijital erişime açılıyor

İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) tarafından 1987 yılından beri düzenlenen İstanbul Bienali, daha önce İstanbul Bienallerine katılan sanatçılarla işbirliği yaparak her hafta iki sanatçı filmini yedi günlük ücretsiz dijital erişime açıyor. Küresel korona virüsü salgını nedeniyle bugünlerde eve kapanan sanatseverler otuzu aşkın filmin yer aldığı seçkiyi 3 Nisan'dan beri İstanbul Bienali'nin web sitesinden ve İKSV Vimeo hesabı üzerinden izleyebiliyor. Her cuma iki yeni sanatçının filmlerinin dijital erişime açıldığı seçkinin ilk haftasında 13. İstanbul Bienali sanatçılarından Basım Magdy'nin Dünyayı Anlamak İçin 13 Temel Kural filmi ve 15. İstanbul Bienali sanatçılarından Volkan Aslan'ın Evim Evim Güzel Evim filmi yer alıyor. Filmler 3-10 Nisan arasında erişime açıldı. İstanbul Bienali'nin takip eden haftalarda erişime açacağı seçkide Halli Altındere, Francis Alys, Volkan Aslan, Ozan Atalan, Alper Aydın, Rossella Biscotti, Kristina Buch, Vajko Chachkiani, Jonathas de Andrade, Elmas Deniz, Jonah Freeman & Justin Lowe, Jorge Galindo & Santiago Sierra, Theaster Gates, Suzanne Husky, Pierre Huyghe,

Emre Hüner, Rashid Johnson, Armin Linke, Maider López, Basım Magdy, Melvin Moti, Georgie Nettell, Erkan Özgen, Zeyno Pekünlü, Cheng Ran, Mika Rottenberg, Pelin Tan ve Anton Vidokle, Kaari Upson, Adrián Villar Rojas ve Phillip Zach gibi sanatçıların filmleri yer alıyor.

İstanbul Bienali otuz üç yıllık serüveninde türlü dalgalanmalar ve belirsizliklere karşı sanatı yanına alıp her zaman yeni yeşeren düşüncelerin, heyecanların, merakların izini takip etti. İstanbul Bienali'nin sanatçılarının desteğiyle gerçekleştirdiği film seçkisi, bu dönemde sanatın daha yaygın bir erişim imkânı bulacağı umuduyla oluşturuldu.

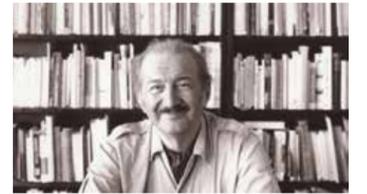
İstanbul Bienali'nin Yedinci Kıta başlığını taşıyan 16. edisyonu, 14 Eylül - 10 Kasım 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Film seçkisini izlemek için: <https://vimeo.com/iksvistanbul> ve <https://bienal.iksv.org/tr/haberler/ye-ni-haftalik-rutiniz-istanbul-bienali-nden-film-seckisi>

İKSV tarafından düzenlenen İstanbul Bienali, her cuma iki sanatçının filmini online izleme fırsatı sunuyor

HALDUN TANER
BELGESELİ
YOUTUBE'DA

Haldun Taner belgeseli "Ve Perde!" erişime açıldı

İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV), yapımcılığını İstanbul Tiyatro Festivali'nin üstlendiği 2015 tarihli Haldun Taner belgeseli "Ve Perde!"yi dijital platformlar üzerinden ücretsiz olarak erişime açıyor. Türkiye tiyatrosunun duayen ismi Haldun Taner'in yaşamını anlatan belgesel, İKSV'nin YouTube kanalı üzerinden izlenebilecek.

Yönetmenliğini Selçuk Metin'in yaptığı, senaryosunu Gülşah Özdemir Koryürek'in yazdığı belgeselin müzikleri ise Borusan Quartet'e ait. Proje danışmanlığını Demet Taner ve Dikmen Gürün'ün yaptığı belgesel anlatıcı rolünü Halit Ergenç ve Tilbe Saran üstleniyor. Belgesel katkıda bulunan diğer sanatçılar ise; Gülriz Sururi, Metin Akpınar, Zeliha Berksoy, Ferhan Şensoy, Levent Üzümcü, Engin Alkan, Yiğit Özşener, Erkan Can, Erdem Akakçe, Can Yılmaz, Mehmet Erbil, Alayça Öztürk, Esin Aslan, Harun Başlan, Vahit Sarıtaş, Deniz Telek, Ayça Yiğit ve Yalçın Zübü.

İstanbul Tiyatro Festivali'nin ilk belgesel yapımı olan "Ve Perde!"de, Haldun Taner'in yaşamından kesitler; kitaplarından, gazete yazılarından ve oyunlarından bölümler yer alıyor. Sanatçının Dün Bugün, Keşanlı Ali, Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım gibi yapıtlarından seçilen bölümler, tiyatro sanatçılarının performanslarıyla belgeselde yeniden hayat buluyor. "Ve Perde!", Haldun Taner'i tanımak, Türkiye tiyatrosuna damgasını vurmuş bu bilim insanını anlamak için önemli bir fırsat sunuyor.

"Ve Perde!" belgeseli, Kasım 2015'te Pera Müzesi'nde gerçekleştirilen "100. Doğum Yılında Haldun Taner Sempozyumu"nda ve Nisan 2016'da 35. İstanbul Film Festivali'nde gösterilmiştir.

Belgeseli izlemek için: <https://youtu.be/0faunzC84v0>

TARİHTE SALGINLAR VE KORONA VIRÜSÜ

Korona virüsünün tıp tarihindeki yerini konuştuğumuz Doç. Dr. Fatih Artvinli "Salgının şu ana kadar tartışmasız biçimde açığa çıkardığı tek bir şey var ise o da ülkelerin sağlık alanındaki açığıdır. Bu salgın, tıbbın sosyal bir bilim olduğunu, olması gerektiğini gösteriyor" diyor

● Erhan DEMİRTAŞ

Son bir aydır gündemimizde olan korona virüsü salgını günlük hayatı derinden etkiliyor. Pandemi, toplumsal ilişkileri, sağlık sistemini, ekonomiyi ve diğer alışkanlıklarımızı gözden geçirmemize neden oluyor. Ne ilk ne de son olan bu salgın, koleraya, vebaya, İspanyol Gribine ne kadar benziyor? İnsanlar, yüzyıllar önce yaşanan salgınlarla nasıl mücadele ettiler? Birebir yaşadığımız korona virüsünün tıp tarihindeki yerini Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Fatih Artvinli ile konuştuk.

◆ **Korona virüsünü konuşacağız ama buraya gele- ne kadar tarihte insanlığın karşı karşıya kaldığı bir çok salgın var. Siz Covid-19 pandemisini, tıp tarihi açısından nereden konumlandırıyorsunuz? Şu ana kadarki gözlemlerinizi nelerdir?**

Tarih boyunca sayısız salgınlar yaşandı elbette, bunların önemli bir kısmı da şu an yaşadığımız gibi aynı anda farklı coğrafyalarda etkileyen ve yıkıcı sonuçları olan salgınlardı. Covid-19'u tıp tarihi açısından konumlandırırken birkaç temel ayırım yapabiliriz, örneğin bu salgın veba, kolera gibi bakteriyel kökenli değil virüs kökenli, daha özel olarak da korona virüsü grubuna dahil olan bir salgın. Bulaşma yolları, belirtiler ve yıkıcılık açısından yakın tarihte buna benzer tek pandemi, 1918 yılında başlayıp 2 yıl süren İspanyol Gribi salgını. Fakat yüz yıl önceki toplumsal ve tıbbi koşullar ile günümüzdeki durum arasında ciddi farklılıklar var. Öte yandan karantina uygulaması, izolasyon, toplumsal ve ekonomik etkiler, tepkiler vb. açısından düşünecek olursak Covid-19, tarihteki hemen tüm pandemiler ile bir şekilde karşılaştırılabilir. Şimdilik, tıp tarihi açısından kesin olan şu: Gündelik hayata etkileri ve salgının şiddeti açısından, son yüzyılın en büyük küresel salgını yaşıyoruz.

VİKSTEN TUVALET KAĞIDINA

◆ **Özellikle Orta Çağ dönemindeki vebanın sosyo-politik ve ekonomik etkileri olduğunu biliyoruz. Covid-19 salgınının da böyle bir etkisi olacağını söylemek gerçekçi olur mu?**

İçinde bulunduğumuz salgının mutlaka siyasal, toplumsal etkileri olacak; bu etkilerin önemli bir kısmı küresel düzeyde de görülecek şüphesiz. Ortaçağ Avrupası'nda, 14. yüzyılda patlak veren ve Kara Ölüm olarak adlandırılan büyük veba salgını ile aynı etkileri göstereceğini düşünmek yanıltıcı olur. Kara Ölüm'ün etkisi yüzyıllar sürdü ve pek çok kurum (devlet, kilise, ticaret, tıp vb.) derinden etkilendi. Hatta bazı tarihçilere göre feodalizmi bitiren, kapitalizmin tohumlarını atan bir salgın idi Kara Ölüm. Covid-19'un sonuçlarını ise şimdiki kesin olarak söylemek mümkün değil fakat yine halihazırda duruma göre büyük olasılıkla yaşanacakları da çok herkes tahmin ediyor. Örneğin hemen bütün ülkelerde çok ciddi ekonomik sorunlara neden olacak kesin, hemen tüm ülkelerde sağlık politikalarını, sağlık sistemlerini, üretim, dağıtım, bölüşüm gibi konuların daha güçlü sorgulanacağı, bu alanları etkileyeceği de belli fakat bütün bunlarla birlikte bugünden bakarak Covid-19'un küresel kapitalizmin sonunu getireceğini söylemek ise aceleci bir tespit, iddialı bir yorum olur. Geçmiş salgınlara, özellikle Kara Ölüm ile bir paralellik kurulacaksa, şu söyleyebiliriz: Salgınlar sırasında ve ertesinde insanlar genel olarak diğer insanlarla, yaşamla, toplumla, devletle, din ile, doğa ile kurdukları ilişkileri sorguluyorlar.

Veba Doktoru: On yedinci yüzyılda bir veba doktorunun tipik görünümü.

◆ **Tıp bilimi açısından konuşursak, şu anki teknik ve bilimsel birikim salgınların atlatılmasında büyük bir avantaj değil mi? Bize en yakın küresel ve yıkıcı salgın İspanyol Gribi sırasında insanlar nasıl tedavi edildi? Biraz bundan bahsedebilir misiniz?**

İspanyol Gribi döneminde henüz antibiyotikler yoktu her şeyden önce. Semptomlara yönelik ilaçlar da etki ve ulaşılabilirlik açısından şimdiki gibi değildi. En çok talep gören ilaçlardan biri Aspirin idi. İspanyol Gribi, Covid-19'dan daha kısa sürede, belirtilerin başlamasına takip eden iki üç gün içinde ölüme neden oluyordu. Yegâne çözüm, hastalığın daha fazla kişiye bu-

laşmasını engelleyebilmektir. Bunun yöntemi aslında günümüzdeki durumla aynı; sosyal mesafe, izolasyon, maske takmak, karantina tedbirleri. Ve bu uygulamaların salgının etkisini azalttığı görüldü. Bazı şehirlerde daha erken tedbir alındı; kalabalık toplantılar yasaklandı, okullar, kiliseler kapatıldı. İspanyol Gribi en çok 20-45 yaş arası insanların ölümüne yol açıyordu, daha yukarı yaş grubundakileri daha az etkiliyordu. Bunu bazı tarihçiler, belirli yaşın üzerindeki kişileri büyük olasılıkla daha önceden bu virüsle karşılaştıkları için bağışıklık kazanmış olabileceği yönünde değerlendirir. Bu iki salgının ortak özellikleri olarak birkaç şey daha söylenebilir; örneğin panik temelli alışveriş, O dönemde özellikle ABD'de insanların panikle marketlere ve eczanelere hücum etmiş; yığınla Vicks stolaştı ve tabii ki işe yararamıştı. Bugün bir benzeri, tuvalet kağıdına hücum olarak yaşandı.

SALGIN ÖTEKİLERİ

◆ **Tarihte birçok şey değişse de salgın dönemlerinde ötekine uygulanan ayrımcılık aynı kalıyor sanırım. Geçmişte de salgınların Doğu toplumlarından yayıldığı ifade ediliyordu şimdi de benzer şeyler söyleniyor. Orta Çağ vebasında Yahudiler ve Çingenerin suçlandığını biliyoruz. Her büyük salgında bu türden suçlamalar, Batılıların Doğulara, gençlerin yaşlılara, zenginlerin fakirleri suçladığını görmek ne anlama geliyor sizce?**

Toplumlar da ölümcül ve kitlesel salgın hastalığının ortaya çıkması, olağanüstü ve ciddi bir kriz durumudur ve bir salgın, toplumsal grupların birbirine duyduğu düşmanlığı da açığa çıkarabilir. Kara Ölüm, örneğin, insanların arası ilişkileri, toplumsal gruplar arasındaki ilişkileri derinden etkilemiştir. Veba Avrupa'da yayılmaya başladığında çeşitli ülkelerdeki Yahudiler kentteki su kuyularını zehirlemekle suçlanmış, günah keçisi ilan edilmiş, bir kısmı sürgüne gönderilmiş, bazı şehirlerde ise yakılarak ya da işkence ile öldürülmüş. Sadece Yahudiler değil Avrupa kıtasının muhtelif yerlerinde Çingener de baskı altına alınıyor. Salgınların nedeni olarak günah keçisi arama, belli bir grubu suçlama ya da damgalama her salgının tarihsel ve kültürel bağlamı içerisinde ortaya çıkmış ve günümüze dek birbirine benzer bir davranış örüntüsü sergilemiştir. Kara Ölüm'ün ardından 1630 yılında patlak veren veba dalgasında, İspanya'daki Fransızlar zehir saçan insanlar olarak damgalanmıştı mesela. Kolera ve veba salgınları sırasında özellikle Avrupa'da insanlar, bunun bir "Şark belası" olduğuna inanmıştı. ABD'de 1832 yılındaki kolera salgını sırasında İrlandalı Katolik göçmenler günah keçisi ilan edilmiş, 1876 yılındaki çiçek salgını sırasında ise San Francisco'da Çinlilerin yaşadığı bölge (Chinatown) hedef alınmıştır. Osmanlı Devleti'nde de örneğin 1810'ların başında ortaya çıkan ve birkaç yıl süren veba salgını sırasında, bekâr odaları günah keçisi seçilmiştir. Fuhuş ve zina mekânı olarak yaftalanan yerler, özellikle Galata civarındaki bekâr odaları yıkılmış, eşyalar yağmalanmış ve bekârların bir kısmı da ıbrat olsun diye cezalandırılmıştır. Yani salgın zamanlarında kitle psikolojisinin devreye girdiğini ve insanların düşman ve günah keçisi aramaya başladıklarını ya da daha önceden var olan düşmanlığın salgın sırasında harekete geçtiğini, açığa çıktığını söyleyebiliriz.

OSMANLI DÖNEMİNDE NELER YAŞANDI?

◆ **Osmanlı örneğini vermişken, salgınlar konusunda Osmanlı Devleti'nde durum nasıldı? Salgınların bu coğrafyadaki tarihiyle ilgili neler söyleyebilirsiniz?**

Tabii ki dünyayı etkileyen büyük salgınlar Osmanlı toplumunu da etkiledi. Geniş bir coğrafyaya yayılan Osmanlı İmparatorluğu'nda farklı yüzyıllarda, farklı bölgelerde veba ve kolera salgınları yaşandı. Tabii diğer bulaşıcı hastalıklar, yani tifo, tifüs, sifilis, sıtma, tüberküloz gibi diğer hastalıklar da ciddi kayıplara neden oldu. Yukarıda bahsettiğimiz, 1347 yılındaki büyük veba salgını ortaya çıktığında Osmanlılar henüz 50 yıllık bir beylikte fakat veba Osmanlı topraklarında tam 500 yıl hüküm sürdü ve Osmanlı Devleti'nde önemli değişimlere neden oldu.

◆ **Bu döneme dair hangi kaynaklara bakılabilir, var mı okuma listeniz?**

Osmanlılarda veba konusu, yakın zamanlara kadar pek az araştırılmıştı ama Nükheth Varlık sayesinde artık Osmanlıların dünyasında vebanın nasıl yaşandığını daha iyi biliyoruz. Dünya çapında bir veba tarihçisi olan Nükheth Varlık, biraz önce bahsettiğimiz Batı ya da Avrupa merkezli tarih anlayışının veba pandemisine bakışını değiştiren önemli çalışmalarda bulundu.

Geçtiğimiz yıllarda Türkçe'ye çevrilen Akdeniz Dünyasında ve Osmanlılar'da Veba (1347-1600) isimli kitabını kesinlikle öneririm. Salgının büyüklüğünü göstermesi ve bugün ile kıyaslanmasını kolaylaştırmak için Varlık'ın verdiği sayılardan birini söylemek bile yeterli olur sanırım: İstanbul'da 16. yüzyılda vebadan ölenlerin sayısı günde 1000-1200'e kadar çıkıyordu. Osmanlı Devletini aralıklarla vuran salgınlardan diğer önemli koleradır. 19. yüzyılda defalarca patlak veren kolera salgınları aynı zamanda halk sağlığı uygulamalarının yaygınlaşmasını ve karantina teşkilatının kurulmasını beraberinde getirmiştir. Özellikle İstanbul'da patlak veren kolera salgınları gündelik hayatı ciddi biçimde etkilemiştir. Tıp tarihi alanına da yüzlerce makale ve kitap çalışmalarının yanı sıra, kolera salgınlarıyla ilgili olarak da yine tıp tarihçisi Nuran Yıldırım'ın eserlerini öneririm. Benim de doktora tez danışmanım olan Yıldırım'ın kolera makaleleri sayesinde şunu öğreniyoruz: Halk sağlığı tedbirleri ve karantina uygulamaları hayata geçirmek kolay olmadı. Karantina bir "Frenk adeti" olarak görülüyordu ve karantina kapsamındaki bazı uygulamaların da seriata aykırı olduğu düşünülüyordu. Yani karantina usulü kolay yerleşmedi. Bazı müftüler "karantina lazım değildir" diyor, halkın bir kısmı da karantina uygulamasına isyan ediyordu. Yine ilgilenenler için, Gülden Sarıyıldız'ın karantinahaneler ve karantina teşkilatı hakkındaki kitap ve makalelerini, yakın zamanda Tarih Vakfı'ndan yayınlanan Osmanlı'dan Cumhuriyete Salgın Hastalıklar ve Kamu Sağlığı başlıklı derleme kitabı öneririm. Salgınların, insanlık tarihini ve tıp bilimini nasıl dönüştürdüğünü okumak isteyenler için de Dorothy H. Crawford'ın Ölümcül Yakınlıklar—Mikroplar Tarihimizi Nasıl Şekillendirdi? kitabını öneririm.

SALGIN HAFIZASI

◆ **Siz akıl hastanelerinin tarihini de çalışan bir akademisyensiniz. Salgınlar döneminde akıl hastaneleri ve kapalı ortamlarda tutulan akıl hastaları bu durumdan nasıl etkileniyor?**

Salgınlar, psikiyatri tarihinde de önemli bir yer tutuyor çünkü akıl hastanelerinde yaşanan salgınlar daha tahrip edici oluyor. Akıl hastaneleri, kolera başta olmak üzere tifo, dizanteri gibi çok defa salgınla baş başa kalmıştı. Osmanlı'nın kolera uzmanlarından birisi aynı zamanda dönemini ünlü psikiyatristi Dr. Louis [Luigi] Mongeri'ydi. Mongeri, Sinop ve Girit karantinahanelerinde uzun yıllar çalışmış, ardından Süleymaniye Bimarhanesi'ne başhekim olmuştu. 1865 yılındaki kolera salgınının İstanbul Boğazi ve çevresinde yayılmasını gösteren ayrıntılı bir harita çizmiş, bu konuda çok sayıda yazı kaleme almıştı. Mongeri, Süleymaniye Bimarhanesi'nde (akıl hastanesinde) 1873 yılında çıkan salgın nedeniyle hastaları ve kurumu Toptaşı'na taşıyor. 1893 yılında bu defa Toptaşı'nda kolera patlak veriyor. Bir ay içinde 86 kişi hayatını kaybediyor. O dönem İstanbul'da büyük kolera salgını yaşandığı için, insanların bir kısmı bu salgının nedeni olarak Toptaşı Bimarhanesi'ndeki akıl hastalarını gösteriyor. Gerekçeleri de akıl hastalarının hijyen alışkanlıkları olmaması, temizliğe dikkat etmedikleri vs. yani yine bir damgalama veya günah keçisi arama söz konusu. Neyse ki sonuçta salgının kaynağının akıl hastanesi ve akıl hastaları olmadığı anlaşılıyor. İlerleyen yıllarda bir kaç defa daha küçük çaplı kolera salgını yaşanıyor Toptaşı'nda. Benzer durumlar Manisa'da da yaşanıyor. Son olarak, 1970 yılında Sağmalcılar'da baş gösteren kolera salgını, Bakırköy Akıl Hastanesi'ne çıktığında bir kere daha hastanede ciddi kayıplar veriliyor. Kısa sürede 100'den fazla hasta ölüyor. Dönemin tanıklarıyla konuştuğumuzda şu ortaya çıkıyor: Kimse kolera salgını çıktığında ne yapacağını bilmiyormuş. Her gün koğuşlardan çıkan onlarca ölüyü, gözlerden uzak tutmak için süt kamyonlarına koyup, kimsesizler mezarlığına gömmekten başka ellerinden bir şey gelmediğini ifade ediyorlar. Aslında bu salgın vesilesiyle düşünmemiz gereken bir konu da bu vence: Salgın hafızası.

◆ **Son 20 yılda ebola, domuz ve kuş gribi gibi salgınları da yaşadık ama bu pandemi düzeyinde değildi. Afrika'da ortaya çıkan ya da Ortadoğu'yu etkileyen bir salgın ne yazık ki "Batıyı" etkilemediği sürece tartışılmıyor. Buna katılır mısınız?**

Kesinlikle. Bugün Covid-19 salgını daha sınırlı bir alanda, örneğin Çin ve Uzakdoğu ile sınırlı kalsaydı yine benzer bir durumla karşılaşabilirdik. Bunun birçok nedeni var, en önemlisi dünya medyasının ve küresel siyasetin daha çok Avrupa merkezli ya da Batı merkezli olması. 2013-2014 Ebola salgını, özellikle Sierra Leone, Gine ve Liberya'yı vurduğunda, 10 binden fazla kişi öldü ve zaten zor koşullarda yaşayan insanların hayatı daha da kötüleşti. Bu salgının Sierra Leone'da nasıl yaşandığını, salgın döneminde bir genç yönetmen kaydediyor. Birkaç yıl önce İstanbul'da da gösterilmişti bu belgesel ve yönetmeni uzaktan bağlanıp salgının devam eden izlerini anlatmıştı. Kesinlikle izlemenizi öneririm. Youtube'da kaydı bulunuyor, ismi Survivors: Inside Sierra Leone's Ebola Epidemic Coronavirus.

BİLMENİN PARANOYASI

◆ **100 yıl önce salgının havadan koklayarak yayıldığı düşünülüyordu ve hekimler gagaya benzer maske takıyorlardı. Gaganın ucuna temiz kokulu maddeler konuluyordu. Ama şimdi hem virüs hakkında hem de korunma yöntemleri hakkında daha fazla bilgiye sahibiz. Daha fazla bilme hali, sanki bir yandan da dezavantaj durumuna da ortaya çıkarıyor, insanlarda bir panik ya da paranoya halli de yaratıyor. Bir ölçüde anlaşılabilir bir durum bu, yani salgınlar sadece bedensel olarak değil ruhsal olarak da etkiliyor bizi. Hatta ruhsal alanında daha çok ve daha hızlı bir etkilenme, bulaşma hali olduğunu söyleyebiliriz. Buna psikolojik bulaşıcılık veya psikolojinin bulaşıcılığı da diyebiliriz. Sosyal psikolojide buna bulaşma kuramı**

1918 İspanyol Gribi salgını sırasında, ABD Kansas'ta bir hastane. Kaynak: National Museum of Health and Medicine

1865 kolera salgınının yayılımını açıklayan, Dr. Luigi Mongeri tarafından çizilmiş İstanbul Boğazi ve civarı haritası. Kaynak: SALT Araştırma.

(contagion theory) deniyor ve esasında uzun zaman- dir bilinen, üzerinde çokça yazılmış kitle davranış kuramı bu. Covid-19'un belki de tüm salgınlardan en önemli farkı inanılmaz hızlı bilgi akışının olduğu bir haberleşme ve sosyal medya çağında yaşanıyor olması. Bu salgınla mücadele konusunda hem bir avantaj hem de dezenformasyon ve yanlış bilgilerin de aynı hızla yayılıyor olması açısından ciddi bir sorun. Sosyal psikolojide bulaşıcılığın bir türü de "kuralları ihlal etme bulaşıcılığı" dir - ki şu günlerde karantina, sokağa çıkma yasağı ve sosyal mesafe ile ilgili sıkça tartışılan bir konu. Daha fazla bilme hali, kaygıyı tek başına açıklamaz fakat aşırı bilgiye maruz kalma ya da saplantılı biçimde sadece salgına odaklanma, hem kaygıyı hem de ruhsal durumu başkalarına bulaştırma, yayma düzeyini aynı anda artırabilir.

SAĞLIK ALANINDAKİ AÇIK

◆ **Salgınlar sadece tıp bilimi açısından konuşmak doğru olmaz tabii. İktisatçılar, sosyal bilimciler, felsefeciler, psikologlar, politikaçılar da bu konuyu tartışıyor. Pek çok salgınla mücadele düşünce olursak, sağlık politikası hakkında neler söylenebilir?**

Salgınlar şu ana kadar tartışmasız biçimde açığa çıkardığı tek bir şey var ise o da ülkelerin sağlık alanındaki açığıdır. Türkiye'de de durum farklı değil. Sağlık politikalarının yalnızca tedaviyeye dayalı oluşturulması ve sistemin en merkezi noktasında hastanelerin yer alması bir sorun. Hastane merkezli tıbbın, sağlık politikalarının içine girdiği bir açmaz bu aynı zamanda. Toplum merkezli, yaygın, koruyucu ve iyi işleyen bir sağlık sistemi hastanelerin yükünü önemli ölçüde azaltabilir, salgının daha hızlı kontrol altına alınmasını ve takibini sağlayabilir. Diğer bir konu, devasa hastaneler inşa etmenin yine sorunu çözemeyeceği, daha yaygın ve esnek sistemler üzerinde düşünülmesi gerektiği. Örneğin tüm ülkede, şehir dışlarında devasa şehir hastaneleri kuruluyor bir süredir. Bunlar, yönetim, işletme açısından bütünüyle ve gerçek anlamda bir devlet hastanesi değil, ayrıca ulaşılabilirlikleri de kısıtlı. İstanbul'da 19. yüzyıldan kalma tarihi hastanelerin bir kısmının kapatılmış, taşınmış olması ya da farklı amaçlarla dönüştürülmesi projeleri de yeniden düşünmeyi gerektiriyor. Salgınlar elbette ki sadece tıbbın konusu değil. Tıp yalnızca tedavi edici bir kurum değil aynı zamanda hastalığa yol açan nedenleri belirleyip bunlara müdahale etmeyi ve ortadan kaldırmayı amaçlayan, amaçlaması gereken bir kurum. Bu açıdan bakıldığında tıp sosyal bir bilimdir. Tıbbın sosyal bir bilim olduğunu, sosyal bir bilim olması gerektiğini içinde yaşadığımız salgının fazlasıyla gösterdiğini düşünüyorum. Tıbbın, bahsettiğimiz alanlardan, yani politika, iktisat, sosyoloji, psikolojiden, hukuktan çok ayrı ve çok uzak yerde bir bilim olmadığı, tam tersine bütün bu alanların karşılıklı şekillendirdiği bir bilim olduğunu hatırlatıyor bu salgın. Tabii ki unuttuğumuz bir şeyi hatırlatıyor yine. Unuttuğumuz şey, salgının en temel bir insan hakkı olduğu, tekrarlamakta fayda var, tıbbın ise sosyal bir bilim olduğu. Bunu da 175 sene evvel yine bir salgın döneminde iki Alman hekim söylüyor. Salomon Neumann, 1847 yılında "tıp iligine, kemiğine kadar bir sosyal bilimdir" diyor. Diğer ise toplumcu tıbbın kurucularından Rudolf Virchow. 1847-1848 yıllarında Yukarı Silezya'da ortaya çıkan tifo salgınına araştırın, hastalığın biyolojik ve fiziksel kökenleri olduğu kadar, sosyal, ekonomik ve siyasi nedenleri olduğu sonucuna varan Virchow da bunu söylüyor: "tıp, bir sosyal bilimdir."

MARIO LEVİ

Gördüklerimiz Göremediklerimiz (113)

Anlattıkları, Fehime Hanım'ın bendeki hikâyesini derinleştirmeye fazlasıyla yetiyordu. Aralarında gerçeği hiç yansıtmayanlar veya çarpıtanlar da var mıydı? Yalanları, itiraf edemedikleri? Kim bilir... Bunu anlamaya çalışmadım. Çalışmam büyüğü bozacakmış sanki. İhtimale açık kapı bırakmayı tercih ettim sadece. Çünkü bu ihtimalin de ifade edilecekleri vardı. Ama Irma gerçektir. Hem de sonuna kadar. Tüm kırılganlıkları ve buruk sevinçleriyle... Hayata daha çok bağlanmak için... Sokak kızı İrma... Bu da bir kader miydi sahiden? O da o sokakta yaşamış olabileceğinin ardından en çok bu kadının yanına sığınabileceğine mi inanmıştı? Halinden anlayabileceğini bilerek... Mümkündü, bu da mümkündü elbet. Birbirlerine galiba bu yüzden bir yaşama sevinci vermişlerdi. Onu tanıdım. Tuhaf, sorgulayan bakışları vardı. Bazen cana yakındı bazen umursamaz. Bazen kendisini zorla sevdirirdi, bazen huysuzluk gösterir, bir süreliğine dışarı çıkardı. Bazen de etrafına bakarken aniden çok korkmuş gibi hareketler yapardı. Bilmediğim geçmişle mi alakalıydı bu irkilmeler, göremediklerimizi görmesiyle mi? Göremediklerimizi görmesi... Kediler hakkında bu konuda öyle çok efsane duydum ki... O bu yönleriyle de yıllarca yanında kalmayı tercih ettiği kadının gerçeklerinden biriydi. Tabii aynı zamanda benim de...

Fehime Hanım'ın balıklı tezgâhının karşısındaki duruşu, bu duygudan da geçtiğimde, büyük önem kazanıyor. Neler yapabileceğini daha iyi görme umuduydu bir köşeye gizlendim. Ben size bu yaşadıklarımızı anlatırken o uzun uzun balıklara baktı. Yüzündeki kırılganlığı gördüm. Aynı zamanda derisi yer yer çatlamış, bir zamanlar, eline şimdikinden çok daha fazla paranın geçtiği günlerde satın aldığı çantasında, asla vazgeçemediği çok küçük pırlanta taşlarla süslü küçük cep aynasının, fuşya rengi ipek eşarabının, mineli küçük çakmağının, eski bir kurutma kağıdının içinde yıllardır sakladığı kurumuş bir kırmızı güllün, yıllar öncesinden kalmış bir İstanbul-Ankara kuşetli tren biletinin, özenle, kendisine hitaben yazılmış, içeriğini hiçbir zaman öğrenemediğim bir mektubun yanında duran, yine fazlasıyla yıpranmış yılan derisinden cüzdanının içinde bulunan parasına baktı çünkü az önce. Çantanın içindekileri bir sohbetimeye göstermişti bir keresinde. Size onları bu yüzden böyle ayrıntılarıyla anlatabiliyorum. Hepsini her zaman yanında taşımaktan başka türünün yapamadığını söyleyerek... Çünkü onlar yaşayabildiği hayatın en kıymetli parçalarıydı. Hayatta kalmasına yardım etmişlerdi. Bir gün sokakta aniden ölmesi halinde, onlarla bulunmak istiyordum... Daha ileri gitmemiştik. Her birinin geçmişindeki ayrı hikâyelerden kaldığını ifade etmişti de bu hikâyeleri anlatmamıştı. Belki de anlatamamıştı. Aynı bir muammaydı bu da. Tabii bu gizini böyle paylaşmaya ihtilaç duyması da bir muammaydı. O anları hatırlamak içimi burkmuştu. Ama daha çok burkan, sadece benim fark edebileceğim bir ayrıntı daha vardı. Cüzdanına baktığımda gördüğünün kendisine hissettirdikleri... Emekli maaşını almasına birkaç gün kalmıştı. Parası bir kilo istavrit almaya yetebilirdi de, geriyeye kalanlarla o günleri nasıl götürecekti? Zor durumlara düştüğünde hep alt dudaklarını ısırırdı. Küçük bir kız gibi... Bir para sorunu yaşadığını bu yüzden anlamadım. Bildiklerimi bir araya getirdiğimde de o anlarını böyle görmekten kaçamadım. Birkaç tereddüt anı... Birkaç an, evet... İnsanın içine çok dokunan birkaç an... Tahmininiz? Size şu ana kadar elimden geldiğince anlatmaya çalıştığım Fehime Hanım ne yapar sizce? O birkaç günü düşünmeden hem kendisini hem de can yoldaşını bir akşam daha mutlu etmek için o balıkları alır mı almaz mı? Biraz daha düşündükten sonra, nefesine hakim olmaya çalışarak, biraz da kırılganlıkla eli boş eve mi döner yoksa? Hayat duyguları bu kadar törpülemişken, onca mecburiyet karşısında bırakmışken... Yaşlılık korkuyu arttırmışken... Fehime Hanım ne yapar?

Küresel İklim Grevi salgın nedeniyle sokaklardan dijital ortama taşındı. 2 bin kişinin katıldığı grev sonrasında iklim krizi ile salgın ilişkisini Yokoluş İsyanı'ndan Elif Ünal ile konuştuk

● Erhan DEMİRTAŞ

Bu yıl 3 Nisan'da meydana gelen Karesel İklim Grevi salgın nedeniyle dijital ortamda gerçekleştirildi. Fridays For Future ve Sıfır Gelecek'in çağrı yaptığı grev canlı yayında birlikte 2 bin kişi katıldı. "Bilime ve gençlere kulak verin" diyen aktivistler, krizlere karşı ekonomiden önce canlı yaşamını gözetin bir sisteme geçiş yapılması gerektiğini söyledi. Salgın günlerinde iklim adaleti isteyenler nasıl bir dünya talep ediyorlar? Salgının yarattığı kriz ile iklim krizi arasında nasıl bir ilişki var? İklim krizinin yarattığı tahribatın salgının kontrol edilememesinde nasıl bir rol oynuyor? Yokoluş İsyanı'ndan Elif Ünal ile bu soruların cevaplarını konuştuk. Ünal, "Gördüğümüz gibi bir kişiden tüm dünyaya yayılan virüs sonucunda şu anda ülkeler arasındaki sınırlar neredeyse kapatılmış durumda. Şehirlerarası ulaşım yasaklanıyor. Ben kendi adıma bu hikâyeden kendi kendine yetebilen, sürdürülebilir sistemler kurmanın ne kadar önemli olduğunu anladım." diyor.

"DAHA FAZLASIYLA KARŞILAŞACAĞIZ"
• Salgın günlerinde iklim grevi dijital ortamda yapıldı. Siz iklim krizi ile salgın arasında nasıl bir ilişki kuruyorsunuz?

Korona virüsü salgını iklim krizi yüzünden olmadı elbette. Ancak insanların faaliyetlerinin iki krizde de rol oynadığı açık. Uzmanlık alanı hayvanlardan insanlara geçen virüsler olan virolog Suresh Kuchipudi şöyle bir değerlendirmede bulunmuştu: "Yüksek kentleşme orman alanlarının yok edilmesine sebep oluyor. Bu durum da vahşi yaşam ile insanların yaşamının iç içe geçmesine ve bu tarz hastalıkların daha fazla yayılmasına neden oluyor." Ekonomik büyüme daha fazla şehirleşme uğruna ormanlarımızı yok etmeye devam ettiğimizde göre çok daha fazlasıyla karşılaşacağız. İklim krizi de aynı büyüme hürsından dolayı şu anda tüm türlerin yaşamını tehdit ediyor. Düşünme tarzımızın değişmesi şart.

Bir diğer ilişki de aslında iki krizin de etkisi üzerinden okunabilir. Korona virüsü krizi sayesinde bilimi dinlemenin ve erken önlem alınmanın önemini bir kere daha gördük. Bilim insanlarını her fırsatta aşılayan iklim bilimi inkarcısı ABD Başkanı Donald Trump bile şu anda yana yakıla korona virüsüne karşı aşı geliştirmesi için bilim insanlarının kapısını çalıyor. Bilim öyle işimize geldiğinde beğenip işimize geldiğinde kenara atacağımız bir şey değil, bunu anlamamız ve bize yapılan uyarılara kulak vermemiz gerekiyor.

Son olarak dijital iklim grevinde sıklıkla tekrarladığımız bir şeyi söylemek istiyorum. Bu krizle daha önce bildiğimiz bir şeyin sağlanmasını yapmış olduk ki hepimiz aynı gemide değiliz. Salgın sırasında özel jetlerine atlayıp sığınağa kaçanları da, yazlıklarına gideni de, evden çalışabileni de, işinden olanı da, işe gitmek zorunda kalanı da gördük. İklim krizi için de geçerli aynı durum. Bu yüzden de her fırsatta, karbon emisyonlarını sıfırlamak yetmez önce iklim adaleti diyoruz.

• Hava kirliliğinin salgının etkisini arttırdığı söyleniyor. Aslında çok fazla kömür ve termik santralinin bulunduğu ve çok sayıda covid vakasının olduğu Zonguldak örneği de bunu açıklıyor. Ne dersiniz? Zonguldak'ta şu anda yedi adet termik santral var. Termik santraller sadece iklim krizine katkıda bulunmakla kalmıyor halkın sağlığını doğrudan etkiliyor. Zonguldaklılar korona virüsü öncesinde de solunum yolu hastalıklarıyla, astımla ve kanserle uğraşıyordu. Diğer termik santral bulunan bölgelerde olduğu gibi. Bu durum da elbette halkın korona virüsüne olan dayanıklılığını azaltıyor ve ölümcül sonuçlar doğuruyor. Hükümet, Zonguldak'ta yaşayan ailelerin yüzlerine bakıp bir şey yokmuş gibi "ellerinizi yıkayın, meyve yiyeğin, odanızı havalandırın" diyebilir mi? merak ediyorum. Çünkü orada yaşayanların odalarını havalandırmak ve temiz hava almak gibi bir şansları yok.

YEREL KAYNAKLAR ÖNEMLİ

• Salgından en çok etkilenen dünyanın bütün büyük kentleri oldu. Yerel kaynakların kullanılmaması, ya da kaynakların belirli merkezlerde toplanması belki de ilerde görebileceğimiz salgınlar için de bir uyarıdır.

Aslında çok fazla uyarı barındırıyor içerisinde. Greta Thunberg'in söylediği gibi normal olmayan şu an yaşadığımız kriz değil bizim normal sandığımız yaşam tarzımızdır. Kriz zamanlarında sistemin işlemeyen yönleri aniden belirginleşiyor sadece. Maskeler o kadar hızlı düşüyor ki yöneticiler bile buna uyum sağlayıp üstünü örtüyor. Mesela sağlık sistemimiz yeterli değildi, şimdi çıktı. Hükümetler her zaman bilgi gizliyordu, şimdi iyice ayyuka çıktı. Güvencesiz çalışmak sıkıntılıydı, şimdi insanlar işinden oldu. Değişim yaratmak belki de bir tercihti şimdi ise zorunluluk oldu. Umarım ki geçici çözümlerle yetinmez derin adaletsizliklere ve sürdürülemezliğe dayanan sistemin değişimini görmemiz için bir adım olur.

• Genel olarak gördük ki devletlerin bir sağlık ve salgın hastalıklar politikası yokmuş. Mesela İstanbul'da salgının uzun sürmesi durumunda gıda kaynaklarına ulaşmak da problem olacak. Burada Kanal İstanbul ve tarım alanlarının ilişkisi bir kez daha gündeme geliyor.

Yerleşmenin öneminden uzun süredir bahsediliyor. Gördüğümüz gibi bir kişiden tüm dünyaya yayılan virüs sonucunda şu anda ülkeler arasındaki sınırlar

lar neredeyse kapatılmış durumda. Şehirlerarası ulaşım yasaklanıyor. Ben kendi adıma bu hikâyeden kendi kendine yetebilen, sürdürülebilir sistemler kurmanın ne kadar önemli olduğunu anladım. Şehirlerin büyük metropollerini beslemek için bir kaynak havuzu olarak görülmemesi ve şu ana kadar büyük ölçüde yakıp yıktığımız varlıklara saygı gösterilmesi, onları korumaya çalışmamız gerekiyor.

Ne yazık ki insan yaşamı için nelerin önemli olduğunu görmemize rağmen Kanal İstanbul için ihaleye çıktı. Aynı şekilde Artvin'de maden ocakları ve HES projeleri devam ediyor. Bursa Yenışehir'de bir maden şirketi insanların evinden çıkmasını fırsat bilip ormanları yok ediyor. Pamukkale'de yerli tohum ve bitki üretim merkezine dozerle giriliyor. Dost düşman acı günde belli olur derler ya öyle bir durum işte. Hep kötü şeyler de olmadı elbette. İnsanlar da bugünlerde çok güzel dayanışma ağları oluşturarak aslında insanlık dediğimizin temelinde bize dayatıldığı gibi rekabetçi ve bencil değil dayanışmacı ve iyi ruhlu olabileceğini gösterdi bence.

HAVA KİRLİLİĞİNİN ETKİSİ

• Salgın sonrasında hava kirliliğinden önemli bir düşüş gözlemlendi. Aslında bu durum bize az tüketmenin olanaklarını da gösterdi. Ne dersiniz bu konuda?

Yaşamlarımız oldukça sadeleşti elbette. Ancak hayatı kurduğum dünyaya her ne kadar hava kirliliği olmayan, karbon emisyonlarının sıfırlandığı bir dünya olsa da aynı zamanda insanların dışarıya çıkabildiği, eğlenebildiği, birbirleriyle sarılabildiği bir dünya. İklimin gerçekleşmesi için illa ikinci kısımdan olmamız veya bir krizle yüzleşmemiz gerekiyor.

Çoğu şey için geç kaldık elbette ama hala daha fazla bedel ödemeden önce fosil yakıtlardan kurtulmak, kendimizi doğanın bir parçası olarak görmek ve tüketim alışkanlıklarımızı yeniden düşünmek ve en önemlisi sistemi değiştirmek için bir şansımız var. Salgın sona erdiğinde insanların ve şirketlerin bu yaşanan "ekonomik kayıp"ı telafi etmek için daha çok sömürmek yerine hayatlarımızı değiştirecek adımlar atması için talepte bulunmasını umuyorum.

Önümüzde daha çok kriz olacak. Ve bunları atlatılabilmenin tek yolunun da insanların biraraya gelmesi olduğunu düşünüyorum.

ÇALIŞMA ORTAMIMIZDA

BİRBİRİMİZİ KORUMAK GÖREVİMİZ

KADIKÖY BELEDİYESİ

#BirlikteBaşaracağız

GazeteKadıköy

Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylülere adına Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı

Av. Şerif Darı ODABAŞI

YAYIN KURULU

Dinç COBAN,
Ayten GENÇ, Leyla ALP

Yazı İşleri Müdürü

Semra ÇELEBİ

Sayfa Tasarımı

Yasemin ÖZGÜNEŞ - Sinem HAMARAT

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Serkan OKAY

Haber Merkezi

Gökçe UYGUN - Erhan DEMİRTAŞ

Reklam Servisi

Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: (216) 345 82 02

Adres: Osmanağa Mahallesi
Söğütöçesme Cad.
Kalem Sok. No: 7/2 A Blok
Kadıköy
Tel: (216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02

www.gazetekadikoy.com.tr
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu
(0532) 727 01 07

Baskı İleri Basım Matbaacılık Amb. Reklam Tanıtım Yayıncılık ve Teknik Hizmetleri Ticaret A.Ş.
Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İtilas Plaza No:11 A/21 Yenibosna / İSTANBUL

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

Derviş Tacı

MURAT BEŞER

muratbeser@muratbeser.com

Yağsız menteşeleri gıcırdayan kapı aralandı, içeri sarkık bıyıklı, kabanlı iki iri kıyım adam süzülür. Piyanonun başına henüz oturmuş uzun ince çocuğu kantinden beri izlemiş, koridor boyunca uzanan dersliklerden birine girdiğini görünce, sağı solu keserek arkasından damlamışlardı. Beethoven'ın yedinci senfonisinin ikinci bölümünü etüt eden genç kafasını kaldırdığında, adamlar elleriyle bellerini sıvazlayarak dolu olduklarını hissettirdiler:

– "Kalk! buraya gel. Aramızda gir, sessizce bizimle yürü."

Binanın bodrumunda, bir mahzenin sonunda indikleri ıssız odada kırık dökük eşyalar ve iskartaya çıkmış masalar, birinin üstünde de mono bir kasetçalar vardı. Adamlardan biri kapıyı tutarken, diğeri play tuşuna basmıştı. Yükselen hırıltılı ses 9 ışık okuyordu.

Ankara Gazi Eğitim Fakültesi'nde 1977 yılında cereyan eden bu olay, aslında okulu elinde tutan sağ görüşlü militanların rutin mesailerinden biriydi. Solcu olarak mimenen Tacı Uslu, bu olaydan sonra

artık burada okuyamayacağı anlamış ve tekrara sinava girerek İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Müzikoloji Bölümü'ne geçmek zorunda kalmıştı. Oysa bu okul rüyalarını süslüyordu; giriş sınavlarını ilk üç içinde kazanmış, sadece iki yıl okuyabilmişti.

23 Temmuz 1956 Bergama doğumlu Tacı, ilk orta ve lise eğitimini burada tamamlamıştı. İç dünyası zengin bir çocuktu; doğduğu evin bahçesindeki ardiyede kendine küçük bir alan yaratıp orada, "icatlar", tahtalara çivi çakıp üzerine teller gerekerek müzik aletleri yapan bir çocuktu. Oğlunun hevesini fark eden baba istediği sazları ona alıyordu. Evlerinin ikinci katında tuğlalarla çıkılmış, inşaat halindeyken bir odaya kapı-cam-çerçeve takılarak abisiyle kendilerine bir genç odası yapmışlardı: içinde saz, pikap, plaklar, dergiler, kitaplar, duvarlarında Cem Karaca, Fikret Kızılok, Aşık Veysel, Yılmaz Güney posterleri... Henüz

5-6 yaşında olan kız kardeşi Ayşegül'e, tek ayak üstünde flüt çalan Ian Anderson ile dişleriyle gitar çalan Jimi Hendrix posterini gösterip takılıyordu:

– "Kız! seni hangisi ile evlendirelim?"

Lise yıllarında bitişik komşularının oğlu Hüsnü Arkan, aynı zamanda okul arkadaşı. Bahçeleri

arasında alçak bir duvar; birlikte saz-gitar çalıyor, şarkı söylüyor; bir yandan İTT teybe kaydediyorlar. Derme çatma odanın geleni gideni çok: Şair Halim Yazıcı, gazeteci Bilal Çetin, müzisyen Muhlis Uslu... Dertleri sadece müzik değil, içerisi bir çeşit fikir kulübü gibi. Felsefe kitapları karıştırılıyor, şiirler okunuyor. Birlikte Halk Eğitim'de tiyatro kurslarına gidiyorlar, okulda duvar gazetesi çıkıyorlar. Bir de sahneleyemedikleri bir oyun üzerinde çalışıyorlar: Orhan Kemal "72. Koğuş". Yaşları en fazla 16-17.

Gazi'de keman bölümüne vermişlerdi, ama o piyanoya aşıktı. Gazi'den sonra bir yıl okuduğu İzmir'de aradığı kültür ortamı nedeniyle İstanbul'a gitmekten başka seçeneği kalmamıştı. 1978 yılında İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü'ne geçmiş; böylece üç büyük şehirde, üç büyük üniversite okumuştur.

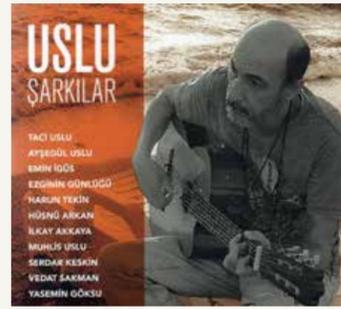

En büyük derdi geçim meselesiydi. İstanbul'da pavyonlarda çalışmaya başladı ki tam bu esnada 1980 askeri darbesi gerçekleşmişti. Evini bastılar, her şeye el koydular. Otel odalarında yaşadı, daha sonra askere gitti, ardından yine İstanbul'a döndü. İstanbul'a geldiğinde kız kardeşi Yıldız Teknik'te

şehir planlama okuyor, Veznedarlar Kız Öğrenci Yurdu'nda kalıyordu ve Ayşegül Yordam yurttan ve bölümden arkadaşıydı. Tacı'nın 1987 yılında yolunun Grup Yorum ile kesişmesi, İstanbul'da tuttuğu eve yanına kız kardeşini alınca gerçekleşmişti. Onları kardeşi tanıştırmıştı.

"Haziran'da Ölmek Zor" albümünün ana fikirleri genelde ondan çıkmıştı. Albüm çok başarılı olmuş, arkadan konserlere, demokratik kitle örgütlerinin, dergilerin gecelerinde yer almaya başlamışlardı. Yeni açılan Ortaköy Kültür Merkezi topluluğunun evi gibiydi. Her şey tam bir kolektivizmle iğneyle kuyu kazar gibi işleniyordu Tacı yoluna gitme kararı olsa da, "Sıyrılıp Gelen" ve "Türkülerle" albümlerine epey destek olmuştur.

Tacı topluluk içinde sessiz, naif, kimseyi kırmayan, işini sevecek yapan bir dosttu; güler yüzlü bir entelektüel olarak, Mozart'ı parayla saraya beste yapan biri olarak değil, bir müzik dehası olarak görüyordu. Yaşama daha hoşgörülü ve dingin bakıyordu. Eski bestelerini bir albüme toplamak istemişti. Emin İğüs konservatuvardan arkadaşısıydı ve onun şehirlili kimliğini

kendine daha yakın hissediyordu. O nedenle de albümü Ezginin Günlüğü ile yapmaya karar vermişti. O meşhur "Piraye"nin de olduğu "Adını Gelincik Koydum" albümü çıktığında, geçim belasına geceleri piyasada müzik yapmak zorundaydı.

1998 yılında evlendi, bir yıl sonra (müzik eğitimi alan, topluluk kuran, Uslu Şarkılar albümünde de Ayşegül'ün okuduğu şarkıda gitar çalan) oğlu Ataol doğmuştu. İlk albümden sonra çok uzun zaman geçmişti ve 2015 yılında ikinci albüm için Mazlum Çimen ile görüşmüş, Hüsnü Arkan'ın evinde kayda başlamıştı, ancak sağlık sorunları buna mani oldu. Gırtlak kanserine yakalanmış, ses tellerini yitirmişti. O nedenle "Uslu Şarkılar" adını taşıyan albüm, kız kardeşinin gayreti ve müzisyen dostlarının dayanışmasıyla tamamlandı.

Derviş gibi bir adamdı, güzel gülerdi Tacı; 9 Mart 2020 tarihinde, 64 yaşında yaşama veda etti. Bergama Şehir Mezarlığı'nda kabri başında, Beethoven'ın yedinci senfonisinin ikinci bölümü çalınırken (kendine 9 ışık dinletenlere inat) tüm iyi insanlar onun kadar güzel gülüyorlardı.

Yerli ve yabancı kaynaklardan müziği anlatan 5 kitabı derledik...

Melodiler ve mısralar...

● Gökçe UYGUN

E vde kalıyoruz; kimimiz evden çalışıyor, çalışanlar boş vakitlerinde çalışmayanlar da bazı vakitlerinde türlü aktiviteler yapıyor. Onlardan ikisi elbette müzik dinlemek ve kitap okumak... biz de bu vesileyle size kelimeleri ve melodileri birleştiren kitaplardan 5'li bir seçki yaptık;

MÜZİĞİN ÖYKÜSÜ:

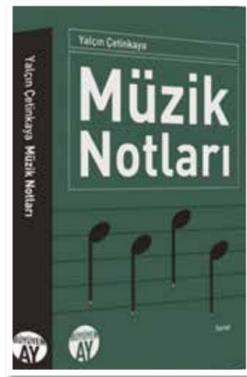
Howard Goodall, müziğin kırk bin yıllık geçmişinde çıktığı renkli yolculukta sıkıcı biyografileri, kafa karıştırıcı ifadeleri ve yorucu terminolojiyi bir kenara bırakıyor. Bunun yerine okurlarına rehberlik edip müziğin öyküsündeki her adımı ve her fikri ortaya çıkış süreci içinde ele alarak armoni, notasyon, müzikal ve opera, orkestra, dans müziği, kayıt ve yayın teknolojileri gibi yeniliklerin özgün gücünü

ortaya koyuyor. Goodall, müzikte neyin neden değiştiğine odaklanıyor: İnsan yapımı seslerde devrim yaratan keşifleri seçip çıkarıyor ve adı pek duyulmamış Perotin'den devleşmiş Wagner'e kadar müzikte çığır açmış bestecilere sayfalarında hayat veriyor. Bir yandan da gam ne ifade eder, neden bazı akorlar kulağımızı tırmalar, savaş sonrası dönemin tüm pop şarkılarının ortak paydası nedir gibi müziğin ne olduğu ve nasıl işlediğine dair sorulara yeni bakış açıları getiren net yanıtlar veriyor. Müziğin öyküsü, aslında insanların buluş yapma, birbirleriyle etkileşime geçme, bağ-kaldırma ve eğlenme güdülerinin öyküsüdür. Howard Goodall'un son derece açık ve sürükleyici bir dille kaleme aldığı bu öykü, insanlığın emeklerini övgüyle hatırlatırken müzikte çıkılan yolculuğun da eşsiz bir haritasını çiziyor.

MÜZİK NOTLARI:

Müzik, hiç şüphesiz varlık ağacının bir meyvesi. İnsan, bu varlık ağacına ne kadar ihtimam gösterirse,

o ağacın meyveleri de o kadar yaratılışa uygun ve lezzetli olacaktır. Müzik Notları, varlık ağacına ihtimam gösteren ve günlük bir gazetenin gerekli-gereksiz bilgi akıntısına direnen; ama içinde yaşadığı çağda ait olduğu medeniyete ve geleceğin gücüne yaslanıp onun enerjisinden beslenerek bir pencere açmaya çalışan konuşu müzik olan yazı-

ları bir araya getiriyor. Yalçı Çetinkaya'nın kaleme aldığı bu yazılar hem kadim müzik konularına, hem Osmanlı/Türk ve hem batı müziği konularına, hem Anadolu'nun türkü zenginliğine ve hem de güncel müzik olaylarına temas eden, okuyucuda yeni ve farklı bir müzik düşüncesi ve bakış açısı oluşturmak çabası içinde olan yazılar.

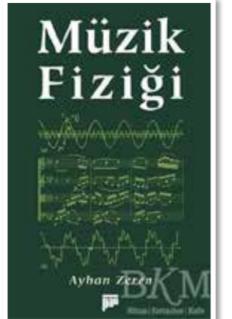
MÜZİĞİN ETKİSİNDEKİ BEYİN:

Müzik, beynimizle ilgili bize ne öğretebilir? Peki, beynimiz bize müzikle ilgili ne gösterebilir? Sanılanın aksine müzik, beyin ve bilim, birbiriyle yakından ilgili üç unsurdur. Müzisyen, sinirbilimci ve bilişsel psikoloji uzmanı Daniel J. Levitin bunun sebeplerini Müziğin Etkisindeki Beyin'de açıklıyor. Neden müzik dinlediğimizde, neden müzik bestelediğimizde ve müziğin neden üzerimizde bu kadar büyük bir etkisi olduğuna dair sorulara cevap arıyor. Müziğin yalnızca evrimin getirdiği bir şey olduğunu düşünenlerin aksine Levitin, bunun insan ırkı için dilden bile daha önemli bir unsur olabileceğini öne sürüyor. Müziğin Etkisindeki Beyin insan doğasının saplantılarından birinin kökenine inen detaylarla ve ilginç bilgilerle dolu bir kitap.

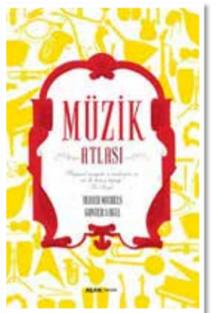
MÜZİĞİN FİZİĞİ:

Müziğin her safhası sıkı sıkıya fiziğe bağlı. Bu nedenle, iyi bir müzikçinin müziğin fiziksel temellerine yüzeysel de olsa aşina olması zorunlu. Fakat müzik eğitimi kurumlarında bu konu üzerinde yeterince durulmuyor. Bu durumun bir nedeni de, Türkçe'de kaynak niteliğinde bir kitabın bugüne kadar yayınlanmamış olması. Prof. Dr. Ayhan Zeren'in "Müzik Fiziği" adlı kitabı, işte bu temel eksikliği gidermek amacıyla hazırlandı. Konular basitten karmaşığa, sesler, sesin iletildiği ortam ve işitme sistemimizde algılanma sırasıyla ele alınmış, okuyucunun konuları daha rahat kavrayabilmesine yardımcı olmak üzere, konunun sonlarına özetleyici sorular eklenmiş..

MÜZİK ATLASI:

İçinde müziğe dair her şeyi barındıran Müzik Atlası, müziğin kuramsal temellerine dair ayrıntılı bir bakış sunuyor. Öte yandan müzik tarihini, tarih öncesi çağların kadim anıtsal eserlerinden günümüzün elektronik ve eğlence müziğine varana dek ayrıntılı ve özlü bilgilerle gözler önüne seriyor. Nota örnekleriyle, haritalarla, kronolojik cetveller ve müziğe dair başka birçok önemli bilgiyle dolup taşan metin sayfalarını destekleyen 250'den fazla renkli sayfa müzikal yapıları daha belirgin ve anlaşılır kılarken öğrenmeyi de daha zevkli hale getiriyor. Almanya'nın en bilinen müzik kaynaklarından olan Müzik Atlası, Japonya'dan İspanya'ya, Danimarka'dan Tayvan'a dünyanın 20'ye yakın ülkesinde her yaşta müzikseverin ve müzisyenin başucu kitabı niteliğinde.

EĞİTİM EVİMDE

8-11 Yaş

06, 07, 08, 13, 14, 15, 20, 21, 22 Nisan / 15.00-16.00

BİRLİKTE MASAL KİTABI YAPIYORUZ

Eğitmen Can Gürses

Atölye tarihinin 5 gün öncesi itibarıyla on-line olarak kaydınızı <http://hkckm.kadikoy.bel.tr/> adresi üzerinden yapmanız gerekmektedir.

Katılım 10 öğrenci ile sınırlıdır. Her atölye toplam 9 saat süreklidir. Atölyeye devam zorunluluğu vardır.

#BirlikteBaşaracağız

KORONAVİRÜS İLE MÜCADELEMİZ DEVAM EDİYOR!

BİRBİRİMİZİ KORUMAK GÖREVİMİZ

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | www.kadikoybel.tr/

“İstanbul’da en az 400 sağlık çalışanı enfekte”

● **Fırat FİSTİK**

İstanbul Tabip Odası, vakalar Sağlık Bakanlığı tarafından il il açıklanmaya başlamadan önce raporlarla İstanbul’daki vaka sayılarını ortaya koymuş, en az iki bin hastanın hastanelerde tedavi görmekte olduğunu açıklamıştı.

Bununla birlikte uzun bir süre Bilim Kurulu’nda halk sağlığı uzmanlarının bulunmadığını ve Türk Tabipleri Birliği’nin süreçten dışlandığını savunan hekimler, hastanelerde görev yapan sağlık çalışanlarının ek koruyucu ekipmanlar sağlanarak enfekte olmasının önüne geçilmesi gerektiğini belirtiyor.

Sağlık çalışanlarına yeterli tıbbi koruyucu ekipmanın sağlanıp sağlanmadığı tartışılmaya devam ederken İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu üyesi Dr. Recep Koç, sorularımızı yanıtladı.

“SÜREÇ ŞEFFAF YÜRÜTÜLMEDİ”

• **Süreci özetler misiniz, salgınla mücadelede eksiklikler nelerdi?**

Çin’de 2019 yılı Aralık ayında başlayan ve bütün dünyaya yayılan yeni korona virüsü enfeksiyonu (Covid-19) ülkemizde mart ayından itibaren görülmeye başlanmış, ilk resmi vakamız 11 Mart günü Sağlık Bakanlığı tarafından kamuoyuna açıklanmıştı. İran sınırının kapatıldığı 23 Şubat’tan, umreden dönenler 15 Mart gecesi apar topar öğrenci yurtlarında karantina-ya alınana kadar, Bakanlık olayı tam tespit edemedi ve önlemleri zamanında alamadı. Yine Bakanlık verilerine göre 1 Mart-15 Mart arası ülkeye 372 bin kişi elini kolunu sallaya sallaya giriş yaptı. Cuma namazlarına devam edilmesi, spor karşılaşmalarına seyircisiz olsa bile izin verilmesi, asker sevkiyatlarının de-

vamı, giriş çıkışların birçok ülkeden devam etmesi, eğlence merkezleri ve AVM’lerin açık bırakılması, piknik ve mesire yerlerinin kapatılmaması bu virüsün yayılmasını kolaylaştırdı. İstanbul’a giriş çıkışların serbest bırakılması, karantina ve izolasyon önlemlerinin geç alınması da vakaların ve bulaşımın artmasına, topluma yayılmasına yol açtı.

İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu üyesi Dr. Recep Koç, sadece İstanbul’da 400’ün üstünde hekim ve sağlık çalışanının enfekte olduğunu söylüyor

Aynı zamanla gönüllü kuruluşlar da takviye yapıyor. Aile Sağlığı Merkezleri ise cari gider ödendiği gerekçesiyle bu desteğin dışında bırakıldı. Aile hekimleri eldiven, siperlik, maske, dezenfektan, alkol gibi malzemeleri piyasadan fahiş fiyatlar ile almak zorunda kaldılar. 35’i aile hekimi olmak üzere, İstanbul’da 55 civarında hastalığa yakalanan aile sağlığı çalışmamız var. Bizleri üzen durum, bırakın ücretlerinde ek artış yapılmasını, aile hekimi ve çalışanlarımızın rapor ve karantinada geçen sürede ücretlerinin yüzde 50’sinin kesilmiş olması. Aile hekimliği mevzuatının bir an önce düzeltilmesi ve negatif performansın kaldırılması gerekmektedir.

• **Sağlık Bakanlığı bu salgını nasıl karşıladı?**

Sağlık Bakanlığı bu salgına hazırlıksız yakalanmış, tedbirler almakta geç kalmıştır. Organizasyon ve kurumlar arası koordinasyon bozukluğu baştan beri göze çarpmaktadır. Doğru ve yeterli sayıda testi başlangıçta yapılamaması, ücretsiz maske dağıtımı, 45 gün sonra hizmete açılacağı söylenen sahra hastaneleri bunlara birer örnektir. Aynı şekilde özel hastaneleri pandemi hastanesi ilan edip, hastalardan ilaç, tetkik ve tedavi ücretlerinin alınması, daha sonra çıkarılan bir tıbbi ile tetkik ve ilaçlara SGK tarafından belirli bir ödemenin yapılacağı açıklanması bu görüşü kuvvetlendirmektedir. Buradan artık özel hastanelerin ücret almaya-çağı sonucu çıkarılmasını. Aradaki fark, fatura olarak hastalara yansıtacaktır.

İstanbul Tabip Odası olarak korona virüsü salgınında kamu hastaneleri, özel hastaneler, birinci basamak kurumları ve işyerleri hekimliklerini kapsayan raporlar hazırladık ve web sitemizde yayınladık. (www.istabip.org.tr adresinden erişim sağlanabilir.) Sağlık Bakanlı-

ğın sürecin başından beri şeffaf değildi, illere göre vaka dağılımı, test sayıları, vefatlar açıklanmıyordu. Gizlilik söz konusuydu. Tabip odalarımızın il il raporlar yayınlamasından sonra günlük açıklamalara başlandı.

• **AİLE HEKİMLERİ ZOR DURUMDA**
• **Enfekte olan hekim ve sağlık çalışanı sayısı 601 olarak açıklandı. Size gelen bilgiler bu yönde mi, yoksa daha mı fazla?**

İstanbul’da Tabip Odası’na gelen bildirimlerden 400 civarı hekim ve sağlık çalışanlarımızın enfekte olduğunu görüyoruz. Bir bölümü hastalığı ayakta tedavi ve karantina ile atlatırken, hastanede yatarak tedavi gören, hatta yoğun bakıma alınan meslektaşlarımız da var. Görevi başında virüse yakalanarak vefat eden Cemil Hocamızın yanı sıra emekli olan meslektaşlarımızdan da hastalıktan vefat edenler bulunuyor.

• **Maske, eldiven ve diğer koruyucu ekipmanlar yeterli mi?**

Pandeminin ülkemizi etkilediği mart ayından beri üniversite hastanelerinde, kamu hastanelerinde, aile sağlığı merkezlerinde kişisel koruyucu sağlık ekipmanı olarak adlandırığımız cerrahi maskeler, N-95 maskeler, eldivenler, koruyucu giysiler, boneler, siperlikler, gözlükler yeterli miktarda dağıtılmamıştı. Eksiklikler söz konusuydu. Son günlerde Sağlık Bakanlığı buralara malzemeler göndererek, bu eksikliği tamamlamaya çalışıyor.

“İmkânsız yalnızca bir kelimedir”

Genç yaşta kanser olduğunu öğrenen ve yaşadığı zorlu mücadeleden galip gelerek çevresine umut olan Güldane Kıran, **Kanserle Mücadele Haftası’nda başarı öyküsünü gazetemiz ile paylaştı**

● **Görkem DURUSOY**

Dünya Sağlık Örgütü’nün açıkladığı son rakamlara göre kanser vakaları 2035 yılına kadar yılda 24 milyonu bulacak. Bu hastalığa dikkat çekmek amacıyla nisan ayının ilk haftası, “Kanserle Mücadele Haftası” olarak kabul ediliyor. Uzmanlar kanserlerin 3’te 1’inin önlenemeyen, 3’te 2’sinin ise önlenilebilir grupta yer aldığını belirtiyor. Biz de Gazete Kadıköy olarak haftanın önemini vurgulamak amacıyla, 26 yaşında kanserin son aşamasında hastalığı yenerek büyük bir başarı öyküsü sergileyen Güldane Kıran ile konuştuk. Kanserle yaşadığı kemoterapi sürecinden, almış olduğu ilaçların yan etkilerine

kadar birçok önemli konuya değinen Kıran “İmkânsız yalnızca bir kelimedir” diyor.

“HİÇBİR ZAMAN UMUTSUZ OLMADIM”

Öncelikle kanser hastası olan dostlarının Kanserle Mücadele Haftasını kutlayan Güldane Kıran, kansere yakalandığını nasıl öğrendiğini şöyle anlatıyor: “Bundan 3 sene önce, 2016 Aralık ayında aşırı halsizlik, kilo kaybı, eklem ağrısı ve vücuduma durmadan oluşan kaşıntı şikayetiyle doktora gittiğimde başlarda teşhis konulamamıştı. Daha sonra durumum kötüye gitmesiyle yüksek ateş oluşmaya başladı. Yapılan kan testleri ve tomografi, vücuduma hiçbir şeyin iyi gitmediğini gösteriyordu. Organlarımızın 8 farklı bölgesinde ise çeşitli büyüklükte kitleler görüldü. İnsanlar 2017

Ocak ayında yılbaşını kutlarken ben Hodgkin Lenfoma 4. evre başlangıcı olduğumu öğrendim. Belki bir çoğumuz bilir kanserde 4. evre son evredir ve en zorlu dönemdir. İlk duyduğumda adeta şoka girdim çünkü ani gelişen bir durumdu. Alkol, sigara ya da herhangi bir kötü alışkanlığım olmadan bu hastalığa nasıl yakalandığımı düşünürken, bu hastalığın belirli bir sebebi olmadığını beklemeden, yaşlıya herkeste çeşitli kanser türleri olabileceğini öğrendim. Çok üzülüm, çok ağladım ama hiçbir zaman umudumu kaybetmedim.”

“HASTANEDE EVDE KARANTİNADA”

Yaklaşık 1 buçuk yıl süren tedavi sürecini anlatan Kıran “Normalde bu kadar uzun sürmez ama benim lenfomerim biraz dışı çıktı küçüldüler fakat bitmiyorlardı. Kemoterapinin ağır yan etkileri oluyordu. Yoğun mide bulantısı, suyun bile size kokması, bağırsıklığının düşmesi ve herkes için büyük bir problem olan saç dökülmesi bunlardan sadece birkaçı. Bu süreci ailemin desteği sayesinde daha rahat atlattım. Çünkü insanı ayakta tutan en büyük şey sevgidir. Kemoterapi maceramdan sonra ben hastalığın bitmesini beklerken, doktorlar kök hücre nakli olmam gerektiğini

söylediler çünkü verilen kemoterapi hastalığımı bitirmeye yetmiyordu. Her şeye rağmen bu sevindirici bir durumdu çünkü en azından hala umudum vardı. Nakilde kullanılan ilaçlar çok ağır olduğu için bende çeşitli yan etkileri oluşturmaya başladı. 2019 yılında ise kök hücre naklim gerçekleşti. 1 ay boyunca hastanede tek bir odada karantinadaki gibi kalarak kemoterapiden daha zorlu ve ağır bir tedavi geçirdim. Hastaneden sonra ise 6 ay boyunca evdeki odamdan çıkmayıp itinalı bir bakım süreci yaşadım.” dedi

“KANSER DEĞİL SİZ GÜÇLÜSÜNÜZ”

Kanserle mücadelede psikolojik olarak güçlü olunması gerektiğini vurgulayan Güldane Kıran “Son 1 sene gittiğim kontrollerde hiçbir sorun yaşanmadı ve kendimi eskisinden daha sağlıklı hissediyordum. 2017, 2018, 2019’da yılbaşı günlerini hep hastanede geçiriyordum ve tek kurduğum hayal iyileşip 2020 yılbaşını evde ailemle birlikte geçirmekti. Sonuç olarak bu hayalimi gerçekleştirdim ve işte buradayım. Bütün kanserli dostlarıma söylemek istediğim şey, umudunuzu asla kaybetmeyin 1.evre, 2.evre, 3.evre veya 4.evre ne olursa olsun fark etmez Kanser değil siz güçlüsünüz.” diyor. **Not: Güldane Kıran’ın hassasiyetine saygıyla bu habere fotoğrafı kullanılmadı.**

GELİŞİM TIP LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993

Genel Yönetmen: Prof. Dr. Paşa Göktaş

Laboratuvarlarımız, yaygın şubeleri ve görevleriyle, İstanbul’un çoğu merkez bölgelerinde **EVDEN KAN ALMA** hizmeti yürütmektedir.

Evden kan alma hizmetimiz için laboratuvarlarımızla, telefon ya da www.gelisimlab.com.tr adresinden iletişime geçebilirsiniz.

www.gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr
[facebook.com/gelisimtiplab](https://www.facebook.com/gelisimtiplab) [instagram.com/gelisimtiplab](https://www.instagram.com/gelisimtiplab)

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad.No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Bağdat Cad.No:67 Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Kadıköy: Bağdat Cad.No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad.No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad.No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikoncağı Cad.No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad.No:21/3 (Haseki Hst. yan) Tel: (0212) 529 89 79

Ülkemizde Yaşlılara En İyi Hizmette Öncü, Önder ve Örnek Kuruluş

KASEV Vakfı
Dinlenme-ve-Huzurevi-Özel Bakım Bölümü Tesisleri

✓ Felçli, Alzheimer, Parkinson gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemleri,
✓ Hastane sonrası tıbbi bakimevi ve sosyal-psikolojik destek çalışmalarıyla,
✓ Ayrıca tatil giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz,
✓ Yaşlılarınıza güvenli ev sahipliği yapacak kurum olarak yanındayız.

Tel: (0216) 493 57 21 (5hat) - GSM: (0533) 657 73 78
Fax: (0216) 494 33 57 - E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kamil Çetin Oraler Kampüsü
Edebali Caddesi No:1 Aydıntepe - Tuzla / İSTANBUL
www.kasev.org.tr

Evde kaldığınız bu günlerde duygusal dengenizi korumak adına yapabileceğiniz.

Düzenli olarak uyuyun. **Sağlıklı beslenin.** **Düzenli olarak egzersiz yapın.** **Zevk aldığınız ve rahatlatıcı bulduğunuz sağlıklı aktivitelerle ilgilenin.**

EVDE KAL HAYAT KURTAR
KADIKÖY BELEDİYESİ

“ Tarımsal Üretim Seferberliği

Ziraat Mühendisi Murat Kapıkıran, korona virüsü salgınının yayılımının artması durumunda gıda sorunu yaşanmaması için acilen “Tarımsal Üretim Seferberliği”nin ilan edilmesi gerektiğini söylüyor

İLAN EDİLMELİ”

Hızlı bir şekilde yayılan ve tüm dünyayı etkisi altına korona virüsü, hayatı olumsuz bir şekilde etkilemeyi sürdürüyor. Virüsün kısa ve uzun süre içerisinde yol açabileceği sorunlar üzerine fikirler yürütülüyor. Sorunun yaşanabileceği alanlardan birinin de tarım olabileceğine dair görüşler ifade ediliyor. Tarım ve korona virüsü arasındaki ilişkinin seyri hakkında aydınlatıcı ve yol gösterici bilgileri sayfamıza konuk ettiğimiz Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı Murat Kapıkıran'dan aldık.

Korona virüsü pandemisinin tüm dünyada ve ülkemizde yayılımının önlenmesi için alınması gereken temel önlemin izolasyon olduğunun bilim çevreleri tarafından vurgulandığını dile getiren Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı Murat Kapıkıran, korona virüsü salgınının iki-üç ay sürmesi durumunda sağlıklı gıdaya erişim için ulaştırma mekanizmalarının kurulması gerektiğinin altını çizdi, “Fakat izolasyonun tam olarak sağlanamaması ve yayılımın artması durumunda orta ve uzun vadede beslenme sorunları yaşamamak için acilen ‘Tarımsal Üretim Seferberliği’ ilan edilmelidir.” dedi.

“TARIMDA EKİM VE DİKİM SEZONU”

“Yaşadığımız günler Türkiye coğrafyası için tarımda ekim ve dikim sezonudur.” diyen Murat Kapıkıran, konuşmasını şöyle sürdürdü; “Bu kısa zaman aralığında üretici, tarımsal üretim girdilerinin tümü açısından tatmin edici düzeyde desteklenmezse hedeflenen ekim ile dikim yapılamayacaktır. Üreticilerin, mevsimlik, geçici, yevmiyeli tarım emekçilerinin, sağlık kontrolleri, hijyen eğitimleri, uygun koşullarda üretim alanlarına transferleri ve sağlıklı barınma koşulları zaman kaybedilmeye başlanmalıdır.”

“KENDİ KENDİNE YETEN ÜLKE OLMALIYIZ”

Ziraat mühendisi Kapıkıran, “Yaşanan süreç bir kez daha göstermiştir ki tarım, beslenme ve gıda stratejiktir. Ulusal, bölgesel ve kentsel sınırların kapatılması, izole edilmesi durumunda her virüs enfeksiyonu yaşayan yerel, beslenme ihtiyacını kendi kaynaklarından sağlamak zorunda kalacaktır. Bu da göstermektedir ki yeniden “kendi kendine ye-

ter” ülke durumuna gelmek zorundayız. Neoliberal politikalarla kamu, neredeyse tüm kurumlarını özelleştirmiş ya da işlevsizleştirmiştir. Tarımı regüle eden, destekleyen, girdilerin maliyetlerini düşüren tüm kamu kurumları yeniden kamulaştırılmalı ve işlevsizleştirilenlere işlev kazandırılmalıdır.” şeklinde konuştu.

Üreticinin-çiftçinin girdileri ucuza temin etmesi için gereken kamusal desteklerin ve organizasyonların acilen hayata geçirilmesi gerektiğine vurgu yapan Kapıkıran, “2006 yılında yürürlüğe giren tarım yasasında çiftçilere verilecek olan desteklerin, GSMH’nin yüzde 1’inden az olamayacağı hükmüne göre (bugüne kadar yüzde 0,5’i geçmemiştir) devletin çiftçiye 170 milyar TL’den fazla borcu var. Ekonomik İstikrar Kalkınma Paketi ile harcanacak olan 100 milyar TL’den “stratejik sektör” olan tarım için kaynak ayrılmamıştır. Verilmeyen bu desteklerde göz önüne alınarak çiftçilerimizin bankalara ve tarım kredi kooperatiflerine olan borçları silinmelidir. Çiftçi Kayıt Sistemi’ne (ÇKS) kayıtlı olan çiftçilerimizin, mevsimlik, geçici ve yevmiyeli tarım işçileri ile toprak-

sız, ÇKS dışında kalarak desteklerden faydalanamayan tarım emekçilerinin, Çiftçi Bağkuru ve tarım, orman işlerinde süresiz çalışan gündelik işçiler ve mevsimlik işçilerin isteğe bağlı sigortalı olabilmeleri amacıyla 5510 Sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu’na 2011 yılında eklenen EK 5 tarım sigortası kapsamında düzenlenen tarım kesiminin ‘Sosyal Güvenlik’ uygulamaları, tarım desteklemeleri kapsamına alınıp, çiftçiler ve ailelerinin sosyal güvenliği sağlanmalıdır. Çiftçi Bağkur ve tarım sigortalılarının 2020 yılı en düşük emekli aylığı 1.418 TL’den asgari ücret seviyesine çıkarılmalıdır.” diyor.

“HALKIN YARARI İÇİN ULUSAL TARIM”

Tohumun, toprağın ve suyun tüm canlıların ve insanlığın ortak varlığı olduğunun üzerinde duran Murat Kapıkıran, korona virüsü salgınının bu gerçeği bir kez daha tecrübe etmemizi sağladığını belirtti ve şöyle devam etti; “Ulusal güvence için stoklar, ithalat, ihracat, planlı üretim, üretici ile toplum sağlığı ve daha birçok açıdan halkı önceleyen yeni bir düzenin kurulması kaçınılmazdır. Salgın sonrası oluşacak yeni tarım ve gıda rejimi dünyada ve ülkemizde tohumu, toprağı, suyu ulusal ve yerel gıda güvencesini esas alan, temel insan hakkı olarak değerlendirmek zorundadır. Halkın yararını gözeterek yeni ‘Ulusal Tarım’ planlaması çalışmalarını için gerekli mekanizmalar hemen oluşturulmalıdır.”

“TOPRAĞA, HAVAYA VE SUYA DOKUNULMAMALI”

“İklim krizi, yaşadığımız koşullar yeniden ve daha acı tecrübe ettirmiştir ki bu ülkenin hiçbir şart altında kaybedeceği 1 santimetreka-re toprağı ve bir damla suyu yoktur.” diyen Ziraat Mühendisi Kapıkıran, sözlerine son olarak şu bilgileri ekledi; “Hiçbir proje ve mega proje toprağı, suya ve havaya dokunmamalı, toprak, su ve hava amacı dışında kullanılmamalı ve onların varlığıyla oynanmamalıdır. Aksine onları korumak ve artırmak için çalışılmalıdır. Vazgeçilmez ihtiyacımız olan tarımsal üretimin, gıda güvenliğinin, gıda güvenliğinin ve gıda güvencemizin sağlanabilmesi için pandemi günlerinde herşeye rağmen tarlasını işleyen, ekim, dikim yapan çiftçilerimiz, tarım emekçilerimiz, mühendislerimiz, teknikerlerimiz de çok büyük haklılıkla alkışladığımız sağlık emekçilerimiz gibi alkışı hak ediyor.”

“ALIŞVERİŞTE DİKKAT EDİLMELİ”

“SARS-CoV-2 virüsü ile hastalanmış olduğu tespit edilen insanların gıda üretim-tüketim hattında çalışmaması ve iyileşene kadar gıdalarla temasının kesilmesi gerekiyor.” diyen gıda mühendisi Şık, hastalığın yayılmasına engel olabilmek için evde yiyecek hazırlama esnasında hijyen sağlamak için uyulması gereken bazı kuralların var olduğunun üzerinde durdu ve alışveriş esnasında dikkat edilmesi gereken noktaları da şöyle sıraladı: “SARS-CoV-2 virüsünden korunmak, hastalığı bir başka insana bulaştırmaktan kaçınmak için maske takmak ve insanlarla aramıza belirli bir fiziksel mesafe (en az 2 metre) koyma kuralına alışveriş yaptığımız ortamlarda da dikkat etmek gerekiyor. Ellemeden, gözle seçtiğimiz ve alacağımız gıda maddesine dokunmak gerekiyor. Alışveriş sıklığını azaltmak, alışveriş yapılan toplu mekânlarda olabildiğince az zaman geçirmek önemli. Sokağa çıkmaktan bir süre için kaçınılmalıdır. Yiyecekleri satın aldıktan sonra eve döndüğümüzde kişisel temizliğimizi yapmaya mutlaka dikkat etmeliyiz.”

“UYULMASI GEREKEN HİJYEN KURALLARI”

Hijyenin sağlıklı bir yaşamın devamlılığı için alınması gereken önlemler anlamına geldiğini söyleyen Bülent Şık, ev içinde, mutfakta ve saklama ortamlarında gıda maddeleri ile ilgili uyulması gereken bazı temel hijyen kuralları olduğunu ifade etti ve kuralları da şu şekilde sıraladı:

- ✓ Yiyecekleri hazırlama veya pişirme işine başlamadan önce ellerimizi sabunlu su ile yıkamalıyız.
- ✓ Yiyecekler bol su ile yıkanarak temizlenmeli. Yiyeceklerin temizlenmesi için herhangi bir kimyasal madde ya da dezenfektan madde kullanılmamalı.
- ✓ Salata ve benzeri gibi çiğ tüketilen yiyeceklerin hazırlanmasında kullanılan tezgah, alet ve ekipman iş bittikten sonra temizlenmeli. Evlerde her zaman kullandığınız normal temizlik maddeleri hijyen sağlamak için yeterlidir.
- ✓ Çiğ tüketilen yiyeceklerin pişmiş gıdalarla temas etmesi engellenmeli.
- ✓ Yiyecek hazırlama işlemi bittikten sonra ellerimizi sabunlu suyla yıkamalı.
- ✓ Çiğ ve pişmiş gıdalar buzdolabında farklı raflara konulmalı. Pişirilmiş gıdalar buzdolabında üst raflara, çiğ gıdalar ise alt raflara konulmalı.
- ✓ Haşlama, kaynatma, kızartma, fırınlama v.b gibi yiyecek pişirme yöntemlerinde ulaşılan sıcaklıklar her türlü virüsü yok etmek için fazlasıyla yeterlidir.”

“BESİN ÖGELERİ KAYBOLUR”

Gıda mühendisi Bülent Şık, son olarak sözlerine şu bilgileri ekledi; “Virüs korkusu veya kaygısı ile yiyecekleri yüksek sıcaklıkta uzun süre tutma gibi aşırı pişirme işlemlerini uygulamaktan kaçınılmalıdır. Aşırı pişirme yiyeceklerin içerdiği besin öğelerinin kaybını artıran bir işlemdir. Şimdiye kadar yiyecekleri nasıl pişiriyorsak ve yemek yapıyorsak öyle yapmaya devam etmeliyiz.”

Hijyen ve alışveriş kurallarına DİKKAT!

Korona virüsünün gıdalar yolu ile bulaştığına dair elde bir kanıt olmadığını söyleyen gıda mühendisi Bülent Şık, “Ancak elde kanıt olmaması bulaşma ihtimalinin söz konusu olmadığı ya da imkânsız olduğu anlamına gelmez” diyor

Korona virüsü, Çin’in Wuhan şehrinde ilk olarak görüldükten sonra tüm dünyayı etkisi altına aldı. Hızlı bir şekilde yayılan, hayatı durduran ve can kayıplarına neden olan virüs hakkında çok sayıda merak edilen soru var. Virüs gıdalardan bulaşıyor mu sorusu da bunlardan bir tanesi. Biz de cevabını öğrenmek istediğimiz bu soruyu gıda mühendisi Dr. Bülent Şık’a sorduk.

“Korona virüsü, insanlarda ve hayvanlarda (develer, sığırlar, ke-diler ve yarasalar) yaygın olan büyük bir virüs ailesinden oluşmaktadır.” diyerek bilgilendirmeye başlayan Bülent Şık, korona virüsünün (SARS-CoV-2) 2003 yılında benzer bir salgına sebep olan SARS-CoV virüsünün yeni bir türü olarak nitelendirildiğini söyledi.

“GIDALARIN ÜZERİNDE ÇOĞALAMAZLAR”

Korona virüsünün gıda maddelerine bulaşmasının ancak virüs ile enfekte kişilerin aksırma, öksürme ya da virüse bulaşık elleri ile gıda maddelerine dokunmasıyla olabileceğine dikkat çeken gıda mühendisi Bülent Şık, “Ancak virüsler bakterilerin aksine gıda maddeleri üzerinde çoğalamazlar. Gıdalara bulaşmış olsalar bile çoğalma imkânı bulamayacakları için gıda üzerindeki sayıları zaman içinde azalacak. SARS-CoV-2 virüsü karton gıda ambalajlarında bir gün boyunca ve plastik ambalaj malzemelerinde ise birkaç gün boyunca bulunabilmekte. Virüsle bulaşık bu tip yüzeylere ya da nesnelere dokunduktan sonra ağızımıza, burnumuza ya da gözlerimize dokunmanın ‘çok küçük’ de olsa virüs bulaştırma riski olduğu belirtilmektedir.” dedi.

“Ancak virüsle ilgili olarak bilmediğimiz çok şey var.” diyen Bülent Şık, “Şu an için gerek Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve gerekse Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi’nin (EFSA) açıklamalarında hastalığın SARS-CoV-2 virüsü bulaşık gıdalara ya da gıda ambalajlarına temas etmekten kaynaklanması riskinin çok küçük olduğu ve bu konuda herhangi bir kanıt olmadığı vurgulanmaktadır. SARS-CoV-2 virüsünün gıdalar yolu ile bulaştığına dair elde bir kanıt yok. Ancak elde kanıt olmaması bulaşma ihtimalinin hiç söz konusu olmadığı ya da imkânsız olduğu anlamına gelmez. Virüsün gıdalarla bulaşma ihtimalinin çok küçük olması bir korku ya da kaygı içinde olmamamız gerektiği, gerekli önlemleri almadan içine girdiğimiz market ya da pazar gibi kalabalık ortamlardan bulaşma ihtimalinin çok daha yüksek olduğu anlamına gelir.” diye konuştu

“VİRÜS KORKUSUYLA KİMYASAL KULLANMAYIN”

Gıdalarda SARS-CoV-2 virüsünü etkisiz kılmak için kimyasal kullanımlarına dayalı çeşitli önerilerin ciddi sağlık sorunlarına yol açma ihtimalinin var olduğuna vurgu yapan Bülent Şık, sabun, deterjan, yüzey temizleyicileri, hipoklorit içeren çözeltiler vb. gibi evde temizlik ve dezenfeksiyon için kullanılan çok çeşitli maddenin olduğunu ifade ettiğini konuşmasını şöyle sürdürdü; “Bu tip kimyasallar, kişisel temizlik, giysilerin temizliği, zeminler ve çeşitli yüzeyler ile alet ve ekipmanların temizliğinde kullanılmak için üretilmişlerdir. SARS-CoV-2 virüsü korkusu ile eve alınan gıda maddelerini sabun, deterjan veya temizlik amacıyla kullanılan herhangi bir kimyasal madde ile temizlemek gerekiyor. Gıdalarla temas eden kimyasal maddeler gıda üzerinde kalıntılar bırakır. Bu kalıntıların yeme ve içme yoluyla alınması sağlık sorunlarına neden olur. Örneğin yutak, soluk borusu, yemek borusu gibi organlarımız temizlik malzemelerinin aşındırıcı ve yakıcı özelliklerinden ciddi hasar görebilir.”

Her gün adım adım arşınladığımız Kadıköy sokaklarından bir süredir uzağız, bir süre daha uzak kalmak zorunda kalacağız gibi görünüyor. Gökçe Uygun 2018 yılında "Sokak Sokak Kadıköy" yazı dizisinde, cadde ve sokakların izini sürmüş, birbirinden ilginç hikayelere ulaşmıştı. Bu yazı dizisini, korona virüsü salgını nedeniyle evlere kapandığımız şu günlerde sokaklara özleminizi birazcık olsun dindirmek için tekrar yayımlıyoruz. Ayrıca yine Gökçe Uygun'un ilçenin tarihinde bizi keyifli bir yolculuğa çıkaran "Kadıköy Hafızası" da yeniden sizlerle. Keyifli okumalar dileriz...

SOKAK SOKAK KADIKÖY

HAZIRLAYAN: Gökçe UYGUN
FOTOĞRAFLAR: Serra GÜVENGEZ

WHITTALL

ÇIKMAZI: Moda Caddesi'nin sonunda Mahmut Muhtar Paşa'nın üç girişli bahçe kapısı ile aynı sıradaki Dondurmacı Ali'nin arasında kalan dar yola Whittall Çıkması denir.

Moda'nın geçişinde gerek serveti gerekse muhteşem malikânesindeki yaşantısı ile isim yapmış olan İngiliz Levanten ailesi Whittall'lerin evi, bu çıkmanın deniz tarafındaydı. İngiltere'de okumuş, Moda'ya gelip yerleşmiş olan Sir James Whittall, Edit Baker'le evliydi ve 11 çocuğu vardı. Çocuklarının daima Türkiye'de kalmasını istemiş, her birine de birer tane ev almıştı. James Whittall, 1910'da yani 72 yaşındayken çok sevdiği Moda'daki malikânesinde öldü, Kadıköy'de yapılan büyük bir merasimle Haydarpaşa'daki İngiliz Mezarlığı'na gömüldü.

AĞABEY

SOKAĞI:

Altiyol'dan İskele'ye inerken ilk sola sapan ve Kırtasiyeciler Sokağı ile birleşen yola Bestekâr Dilhayat Sokağı denir. Sokağın boydan boya oldukça büyük bir arazisi, Ağabey ailesine aitti. Velihaht Reşat Efendi'ye mensup bu Çerkez aile, Kadıköy'ün hem varlıklı hem de otoriter fertlerinden oluşurdu. Dr. Müfid Akdal'ın yazdığına göre, ailenin yaşadığı bir olay günlerce Kadıköy'de konuşulmuştu; bu aile içinde serveti, hovardalığı ve kabadayılığı ile Kadıköy'de ün yapmış olan Agah Bey, Beyhan adında güzel, 'hafif meşrep' olarak bilinen bir kadını üç yaşlarındaki çocuğu ile eve getirmiş, fakat nikah yapmamıştı. Agah Bey'in eşi Azime Hanım Kastamonu'da yaşardı. Agah Bey de zaman zaman Kastamonu'ya giderdi. Agah Bey yine bir gün Kastamonu'dan Kadıköy'deki evine döndüğü vakit, yatak odasında Beyhan'ın yanında üç çarşafılı kadın gördü ve çarşafılardan biri pencereyi atlayıp kaçtı. Diğer çarşafılardan birinin Beyhan'ın annesi olduğu; kaçanın ise İran asıllı, Kuşdill'i'de yaşayan, Beyhan'ın çocuğunun babası Süslü İrfan olduğu anlaşılıyordu. Agah Bey o anda Beyhan'ı vurup öldürmüştü, 1.5 yıl hapis yatıktan sonra çıkmıştı. Ağabey ailesinden ilhamla, bugün Moda'daki bir sokağa 'Ağabey Sokağı' deniliyor.

SAFA

SOKAĞI:

Doktor Esat Işık Caddesi'ne dikey, Keresteci Aziz Sokağı'na paralel ve Hasırcıbaşı Sokağı'na doğru uzanan yolun eski adı Zevkli Safa iken sonradan "Safa Sokağı" ismi verilmiştir. 1960 İhtilal'inde askerlerin yerleştiği bu yola "Silahbaşı" denilirdi. "Zevk-u Sefa" kelimesi ile "Silahbaşı" ismi çatışmış, kısa süre sonra bu isim değiştirilerek sadece "Safa" adı kalmış. Bestekâr, gazeteci Ahmet Rasim Bey bu sokakta cumbalı aşıp bir evde oturuyordu. Akşamları çalıştığı gazeteden çıkar, o yıllarda Galata Köprüsü'nün altında bulunan sebzeçilerden taze yeşil soğan, kıvrıkcık salata, marul, domates ve biberlerini itinayla seçerek alır, Kadıköy vapurunun güvertesinde bacaya yakın bir yerde otururdu. Kadıköy'de bazen Papaz'ın Bahçesi'ne giderdi. Fakat çok kere Şifa'daki Yervant'ın meyhanesine gelir, elindeki malzemeleri Yervant'a hazırlar, hemen her akşam kendisini bekleyen dostları ile rakısını içmeye başlardı. Ahmet Rasim Bey'in gerek Yervant'ın meyhanesinde, gerekse Papaz'ın Bahçesi'ndeki içki

toplantıları gece yarısını bulur, çok kere sabaha kadar sürerdi. Eşi, onun eve geç gelmesinden huzursuz oluyordu. Yine bir sabah eşi, evden çıkarken "Bey, bu gece erken gel" demişse de Ahmet Rasim Bey alışkanlığını yenememiş, sabaha karşı eve dönerken yolda "Sakin Geç Kalma Erken Gel" şarkısını bestelemiştir. İşte edebiyatımızda ve musikimizde isim yapmış bir şahıs olan Ahmet Rasim Bey'in oturduğu sokağa "Safa" tabelası asılmıştır.

toplantıları gece yarısını bulur, çok kere sabaha kadar sürerdi. Eşi, onun eve geç gelmesinden huzursuz oluyordu. Yine bir sabah eşi, evden çıkarken "Bey, bu gece erken gel" demişse de Ahmet Rasim Bey alışkanlığını yenememiş, sabaha karşı eve dönerken yolda "Sakin Geç Kalma Erken Gel" şarkısını bestelemiştir. İşte edebiyatımızda ve musikimizde isim yapmış bir şahıs olan Ahmet Rasim Bey'in oturduğu sokağa "Safa" tabelası asılmıştır.

1 Nisan 2006: Dünya Şaka Günü nedeniyle Kadıköy Belediyesi ile Karikatürcüler Derneği bir panayır düzenledi.

1 Nisan 2006: Kadıköy-Beşiktaş seferini yapan vapura binen seyyar satıcı Murat Alas, 1 Nisan şakası amacıyla "üzerinde bomba olduğunu" söyledi. Şakacı, vapur iskeleye yaklaşınca gözaltına alındı. Daha sonra yargılandı ve 15 ay hapis cezası aldı.

1 Nisan 2013: Kadıköy Belediyesi, petshoplarda kafes içinde ve sağlıksız koşullarda evcil hayvan satılmasını yasakladı.

2 Nisan 1984: Bir Alman profesörün 'inek salyasının saç çıkardığı' iddiası üzerine Kadıköy'deki mandıraya her gün çok sayıda saçsız kişi gelerek, başlarını ineklere yalattırmaya başladı.

7 Nisan 2008:

Türk sanat müziği sanatçısı Perihan Altındağ Sözeri, Erenköy'deki evinde 83 yaşında hayata veda etti.

8 Nisan 1935:

Türk-İngiliz Kulübü olarak kurulan sosyal tesis, Atatürk'ün talimatıyla yeniden yapılarak "Moda Deniz Kulübü" haline geldi.

8 Nisan 1989: İstanbul Sinema Festivali'nin olaylı filmi "Günaha Son Çağrı"nın Kadıköy gösteriminde olay çıktı. Daha önce de Emek Sineması'ndaki gösterime saldıran "Müslüman Gençler", Moda Sineması'nın camlarını kırdı, molotof kokteyli attı.

9 Nisan 1950: Çağdaş Türk karikatür sanatının ilk ustası sayılan ve "Karikatürist Cem" olarak

tanınan Cemil Cem, 68 yaşında hayatını kaybetti. Sanatçının adı, ölümünden önce Moda'daki evinin olduğu sokağa (Cem Sokak) verilmişti.

9 Nisan 1983: Kadıköy-Fikirtepe hattındaki belediye otobüslerinin ring seferi kaldırıldı.

9 Nisan 1988: Fahrettin Aslan'ın sahibi olduğu Caddebostan Gazinosu, Hazine'nin yüzde 5'lik payının yasal olarak giderilmesi amacıyla satışa çıkarıldı.

10 Nisan 1984: İstanbul Belediyesi'ne bağlı bir şube olan Kadıköy Belediyesi, yeni bir düzenlemeyle İBB'ye bağlı bir ilçe belediyesi durumuna getirildi.

KADIKÖY HAFIZASI

HAZIRLAYAN:
Gökçe UYGUN

NİSAN

13 Nisan 1959: Moda-Kadıköy arasındaki kayalıkların kaldırılacağı, açılacak yerlerde sahil kahveleri ve gazinoların yapılacağı açıklandı.

14 Nisan 1958: Halk arasında adı "Ankara asfaltı" olan E-5 karayolu (bugünkü D-100) tamamlandı. 4 yılda yapılan yolun Haydarpaşa-Pendik bölümünün hizmete girmesi, geçen yüzyılda Kadıköy'ün çehresini değiştiren en önemli olaylardan biriydi. Bu tarihe kadar Kadıköy'deki yerleşim ve yapılaşma, sahil şeridi, Bağdat Caddesi ve demiryolu güzergahındayken, yolun tamamlanmasından sonra E-5 çevresindeki boşluk ve çayırlık alanlara da yayıldı. Bunun bir sonucu da nüfustaki hızlı artış oldu.

14 Nisan 1980: Banker Kastelli Kadıköy'de büro açtı.

14 Nisan 2000:

Yeşilçam emektarlarından oyuncu Yahudi asıllı M. Molvan Jacques (Cem Molvan) Caferpaşa Mahallesi'nde yaşadığı evde ölü olarak bulundu.

15 Nisan 1911: Moda'da büyük bir yangın çıktı. 50 ev kül oldu.

16 Nisan 1961: Yeni Kadıköy iskelesindeki turnikelerden, ilk gün 40 bin 263 yolcu geçti. İşletme Müdürü Gıyasettin Tüney, "Turnike bir medeniyet işaretidir" dedi.

16 Nisan 2007: Kadıköy Belediyesi'nin öğrencilere ücretsiz dişçilik hizmeti sunduğu Ağız Diş Sağlığı Polikliniği açıldı.

17 Nisan 1975: Kadıköy Mühendislik Yüksek Okulu'nda, 3 haftadır süren boykotu kırmak isteyen sağcı öğrencilerle solcu öğrenciler arasında çatışma oldu.

20 Nisan 1899: Türkiye'nin 3. büyük limanı olan Haydarpaşa Limanı'nın inşaatına başlandı.

21 Nisan 1973: Ünlü yazar Kemal Tahir, kalp krizi sonucu 63 yaşında Kadıköy'de hayatını kaybetti.

21 Nisan 2014: Türkiye'nin ilk Ateizm Derneği Kadıköy'de açıldı.

22 Nisan 1919: Afife Jale, Kadıköy Apollon Tiyatrosu'nda (sonradan Hale, şimdiki Reks sineması) Hüseyin Suat'ın "Yamalar" adlı oyununda Emel rolünü oynayarak sahneye çıkan ilk Müslüman Türk kadını oldu.

23 Nisan 2005: Şair / yazar Sunay Akın, Göztepe'de Oyuncak Müzesi'ni kurdu.

25 Nisan 1959: Kadıköy'de hizmete girecek olan 5 yeni otobüs Almanya'dan geldi.

27 Nisan 1991: Liselerarası Dünya Şampiyonası'nda İsrail takımını yenen Kadıköy Kız Lisesi üçüncü sırayı elde etti.

30 Nisan 1984: Televizyon şovu Nokta ile Virgül'ün çekimleri Kadıköy Evlendirme Dairesi'nde yapıldı.

İLKER MUMCUOĞLU

BULMACA

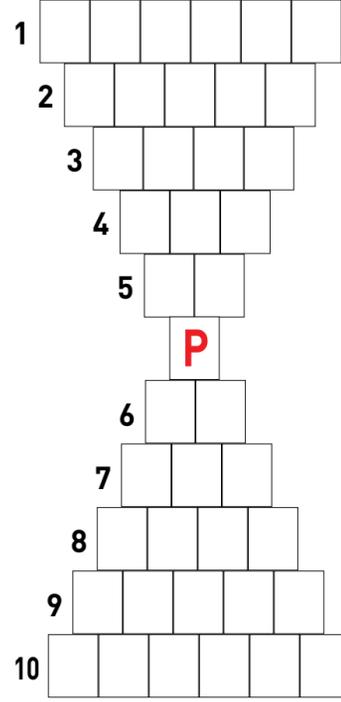
KELİME AVI BULMACA

H İ Ü Z M Ü N D K İ E N
Ç O G İ D L K Y İ A K N
İ Ş R N İ İ A D N V E N
D İ R İ R V İ İ R İ K
D B İ İ Y D G A İ Y E T
K D D E D N D D N R A Z
E İ R İ İ İ B İ İ E L R
K İ V D V İ Z D Y D E E
D N Ç İ O A K E A E N L
A D İ Ğ D İ L M L İ T Z

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir sairin dizesini oluşturacaktır.

DİNGİ DİVAN
DİREK DİVİK
DİREN DİVİT
DİREY DİYAR
DİRİL DİYET
DİRİM DİZEL
DİVAL DİNGİN

KUM SAATİ

Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. P harfini ipucu olarak veriyoruz. P'den başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

- Düzen.
- Tahlılı saman ve kavuzlardan ayırmaya yarayan, kıdan ya da kamıştan yapılmış elek.
- Asalak bir böcek.
- Bir sanatın ilk kurucusu.
- İnce organ.
- Yabancı bir haber ajansı.
- Demir küfü.
- Sıkılan yiyecek maddelerinin artığı.
- Bir yere gelen ya da bir yerden gönderilen mektup ve emanetlerin tümü.
- Asker botu.

SUDOKU BULMACA

			3	5			7
4	9						
3				2			6
			7		3		1
				4	6		
2		8					
			2	4	8		5
		3					
		7	5				4

Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir. Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA

- Baskın, başat - Cemal Gürsel'in lakabı.
- Yetke, sulta - Asya'da bir göl.
- Bir dijital cihazı bir telefon hattına uyduran ara birim - Japon imparatorlarına verilen san.
- Kutsal inanç - Üzerine yazı yazılan tabaklanmış ceylan derisi - Bir nota.
- Numara (kısa) - Karabiber ağacı - İşaretle ilgili.
- Otomobil (kısa) - İştme taşı.
- Sonsuza kadar, sürgit - Su.
- Dört yaşına kadar dişi manda - Yapım işleri.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- Üzerleri noktalarla işaretli dikdörtgen biçiminde yirmi sekiz taşla masa üzerinde oynanan bir oyun.
- Motorlu taşıt yapımını konu alan endüstri kolu.
- Toplum yaşamında geçici yenilik - İspanyol sevinç ünlemi.
- Bir tür kelebek - Koca.
- Yarı - Futbolda bir vuruş.
- Bir hayvan - Başarısız kimse.
- Faiz - Rusya'da bir ırmak.
- İkiliğe düşme.
- Namıslu - Kış.
- Kiyamet meydanı.
- Haksızlığa uğrama - Su.
- Telefon sözü - Buluş.

6. Apr. 7. Pas. 8. Posta. 9. Posta. 10. Postal.

1. Tertip. 2. Tepir. 3. Pire. 4. Pır. 5. İp.

KUM SAATİ

Hızın ki en çok yakışandır bize / beki de en çok anladığımız

KELİME AVI BULMACA

11. Gadir-Ma. 12. Alo-İcat.
8. Kitem. 9. Ak-Sita. 10. Arasat.
6. Ar-Rate. 7. Nema-Obi.
01e. 4. İrena-Er. 5. Nim-Vole.
1. Domino. 2. Otomotiv. 3. Moda-
YUKARIDAN AŞAĞIYA
8. Evre-İmalat.
6. Oto-Otohit. 7. İlebet-Ma.
4. İman-Rak-Si. 5. No-Ava-İşari.
Aral. 3. Modern-Mikado.
1. Dominant-Ağa. 2. Otorite-
SOLDAN SAĞA
KARE BULMACA

8	2	7	5	3	6	1	4	9
5	4	3	9	1	7	2	6	8
9	6	1	2	4	8	7	5	3
2	1	8	6	5	3	9	7	4
7	3	9	1	2	4	6	8	5
6	5	4	8	7	9	3	2	1
3	7	5	4	9	2	8	1	6
4	9	6	7	8	1	5	3	2
1	8	2	3	6	5	4	9	7

ÇÖZÜMLER

SOLDAN SAĞA:

1.1976 doğumlu, Kalamışlı ve Kadıköylü olan, Kalamış'taki Nurettin Teksan İlkokulu'nu ve Boğaziçi Kimya Mühendisliği bölümünü bitiren, Harvard Tıp Fakültesi'nin eğitim hastanelerinden biri olan Massachusetts General Hospital'da görev yapan, eklem romatizmasına dair yaptığı çalışma ile ABD Ulusal Mucitler Akademisi'ne (NAI) seçilen Türk akademisyen (Resimdeki) - Bir meyve - Bakırın simgesi. 2. Burjuva - Bugün scooter denilen ayakla yeri teperek yol alınan taşıtın atası olan çocuk oyuncuğu. 3. Verme, ödeme - Türkiye'nin uçuş kodu - Temmuz ayına verilen bir ad - Bir koyun türü. 4. Bir Japon tiyatrosu - Siçanotuu - Endonezya'nın başkenti. 5. Rusya'da bir göl - Sımyacıların kurşuna verdiği ad - Gurbet karşıtı - Güç, iktidar. 6. Şaraplık kara üzümü olan Ankara ilçesi - Altınkökü - Beren Saat'in oynadığı Netflix dizisi. 7. Asya'da bir ada ülkesi - "Ne ... ne divane" (Yunus Emre) - Hindistan sosyal sınıfları. 8. Su - Çok iri ve güçlü bir yılan türü - Döl verme çağına ermiş olan, erin. 9. Yeniden, yine - Kayınbirader - Karakter. 10. Altının simgesi - Bir strateji oyunu - Endonezya'da bir ada - Tuzağa düşürülen şey. 11. Obüslerden, bombalardan korunmak için yerin altına yapılmış koruyucu - Yok etme, giderme. 12. Kazak başkanı - Çekmeceli çamaşır dolabı. 13. At tüyünün rengi - Çin düşüncesinde dışı ilke - Denge. 14. İki tarla arasındaki sınır - Mantarbilim - Tutumlu. 15. Kırgız destanı - Yalan söyleme hastalığı - Baş çoban. 16. Ayakkabı boyama - Dogma, nas - Yaratıcı düşünce, yaklaşım. 17. Tarihin Babası - Sunay Akın'ın ilk şiir kitabı - Bir cetvel türü. 18. Tahtadan yapılmış alçak iskemle - Bir sesin yarım ton kalınlştırılacağını belirten nota işareti - Ara bozma. 19. Tarkan'ın bir şarkısı - Kropotkin yapıtı - Menzil - Yemen'in plaka imi. 10. Apansız - İspanya'daki gizli Bask örgütü - Uçurum - Katma, ilave etme.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1.Gün gece eşitliği - Şevket Süreyya Aydemir'in, Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını anlattığı üç ciltlik kitabı - Kadıköy'ün en ünlü semti. 2. Betonun çelik kullanmak suretiyle güçlendirilerek imal edilen yapı malzemesinin adı - Tonsuz beste - Gizli yer, köşe bucak. 3. Protein sentezine yardımcı olan bir asit türü - Viva Zapata, Rıhtımlar Üzerinde ve Cennetin Doğusu adlı filmleri de olan, İstanbul doğumlu, ABD'li ünlü sinema yönetmeni - Kirliliği sarı renk. 4. Bir çalgı - Genellikle Arap erkeklerinin başörtülerinin üzerine geçirdikleri yünden örülmüş kalın çember bağ - Bir at hastalığı - Lesotho'nun başkenti. 5. Feodal dönemdeki ordu - Bilmek isteme, kuşku ve kararsızlık anlatan sözcük - Kuzeybatı rüzgarı. 6. Bir salata bitkisi - Cansız olan - Bir çeşit füze. 7. Kamer - Suriye'de bir kent - Küçük bitkilerin ortak adı - Göçebe - Uzaklık anlatan sözcük. 8. "Mario Vargas ..." (Kent ve Köpekler, Yüzbaşı ve Kadınlar Taburu, Yeşil Ev adlı romanları da olan Perulu yazar) - "Jet ..." (Aktör) - Rusya'da bir ırmak. 9. Bir tür antilop - Kulak iltihabı - Orhan Pamuk'un, Kar romanındaki temel tip. 10. Rusya'da, Karadeniz kıyısında bir plaj kenti - "... Voight" (Angelina Jolie'nin babası olan ünlü aktör) - Asele. 11. Tesir etmek - Tespih tepeliği. 12. Bir firmanın ani batışı - Bir bağlaç - Kısırlık, verimsizlik. 13. Şölen - Tabut - Yabani hayvan barınağı - Başlıca belirtisi, kendiliğinden ortaya çıkıveren kısa, çabuk, değişken güçte devinimler olan bir hastalık. 14. Attığını vuran kimse - Çavuşkuşu, hüthüt - İzmir'in bir ilçesi. 15. Endonezya'nın plaka imi - Büyük balıkçı kayığı - Göçebelerin konak yeri - Lübnan'ın plaka imi - Kayıp bir kıta. 16. Toplanma, birleşim - Marlene Dietrich'in, Mavi Melek filminde söylediği ünlü şarkı. 17. Türk müziğinde bir makam adı - Bir sayı - Yalıtma - Yelkeni, sancağı aşağıya indirme. 18. Hayvani bir yağ - Tembellik - Ağız. 19. Aşırı gerginlik - Hekimlerin, akciğeri dinlerken duyduğu patolojik ses - Luc Besson'un bir filmi. 20. Eskiimo kayığı - Demiryollarında, üzerine rayların yerleştirildiği, enine konmuş belirli kalınlıkta ağaç ya da demir parçalarından her biri - Film, televizyon ve eğlence sektörlerinde yaygın olarak kullanılan, normal yollarla yaratılması mümkün olmayan ya da yaratması çok riskli olan olayları yaratma yolu.

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1-Şebnem İşigüzel - Kadim. 2. Üzerlik - Kadıköy'ün. 3. Kar - At - Payet - Keçi - Öl. 4. Kastar - Eb - Dürü - Ana. 5. Üye - Ten - Esasen - Küçük. 6. Sa - Li - Tamu - Al - İmla. 7. Akseki - Pi - Emir - Ok - no. 8. Ruam - NL - Akdeniz. 9. At - İnci - İla - At. 10. İstim - İare. 11. Okr - Sb - Bristol. 12. Sucuk - Nt - Je. 13. Laik - Ra - Yetenek. 14. UK - Nantes - Men - Zaman. 15. Oluşum - Esin - Senek. 16. Anemi - Esmer - Nili - İnn. 17. Lig - Yer - Alaca - İyilik. 18. Ataman - Oval - Li - Eş - Ha. 19. Titanic - İmam - Ta - Akar. 20. Anot - Kav - İyon - Karina.
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1.Şükri Saracoğlu - Alata. 2. Eza - Yakut - Akonitin. 3. Berke - Sa - İrsi - Legato. 4. Nr - Lemis - Uknun - Mat. 5. Elastik - Ntsc - Aşyan. 6. Mitte - İnci Burnu - Enik. 7. İk - Ant - Lim - Katmer - Ca. 8. Pr - AP. 9. İka - Emi - Semavi. 10. Gaye Su - Selami. 11. Üdeba - Miralay. 12. Zit - Sam - En - Mo. 13. Ek - Del - Nal. 14. Lökün - Rai - Boy - Si - İt. 15. Yer - Klor - Ezeli - Ak. 16. Küçük Moda - İntaniye. 17. Ani - Ülke - İsteme - İşar. 18. Dü - Ata - Naat - Nakil - Ki. 19. İnönü - Nitrojen - Nihan. 20. Laktoz - Elek - Ankara.

Pencerelerimden KADIKÖY

Kendimizi izole ettiğimiz, evlere kapanmak zorunda kaldığımız bu günlerde, arka sayfamızı "sizin pencerenizden görünen sokaklarımıza" açmak istedik. Hafta başında sosyal medya hesaplarımızdan, pencerelerinizden gördüklerinizi fotoğraflamanız ve mail adresimize göndermeniz çağrısında bulunduk. Bu çağrımıza yanıt veren okurlarımızın fotoğraflarından bir derleme yaparak bu haftadan itibaren paylaşmaya başlıyoruz. Maksadımız hem özlediğimiz sokaklarımızın son hallerini okurlarımızın penceresinden yansıtmak hem de arşive kalacak fotoğraflarla güzel bir paylaşımında bulunmak... Siz de bu paylaşımın ortağı olmak isterseniz lütfen pencerenizden gördüğünüz sokağınızın fotoğrafını gazetekadikoy@gmail.com adresine göndermeyi ihmal etmeyin!

İlkay Gedik - Göztepe İhlamur Sokak

Barış Gün - Yusuf Kamil Paşa Sokak

Müzeyyen Demirdelen - Çiftelavuzlar

Murat Budak - Yeldeğirmeni İzzettin Sokak

Tülay Filiz - Cemil Topuzlu Caddesi

İlker Kutal - Lalezar Sokak

Erkan Özel - Yeldeğirmeni İzzettin Sokak

Ece Vardar - Org Şahap Güler Caddesi

Tevfik Gümüştan - Acıbadem Mahallesi

Derya Alagoz Bahariye Sakızgülü Sokak

Murat Özgünay - Caddebostan

Suzan Atlı Berkman Yeldeğirmeni Misakı Milli Sokak

Suzan Atlı Berkman Yeldeğirmeni Misakı Milli Sokak

Gülten İdara Kaygusuz - Hasırbaşı

Fethiye Beşir İletmiş - Kuyubaşı Sokak

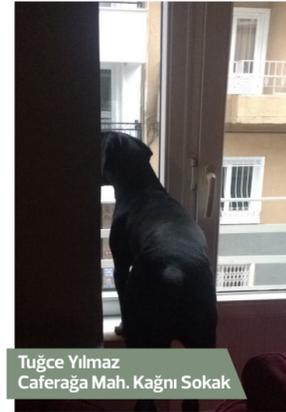
Begüm Şen - Yeldeğirmeni İzzettin Sokak

Cem Öztürk - Göztepe

Zahide Bulutoğlu Hasanpaşa ile Acıbadem'in ortası

Tuğçe Yılmaz Caferpaşa Mah. Kağı Sokak

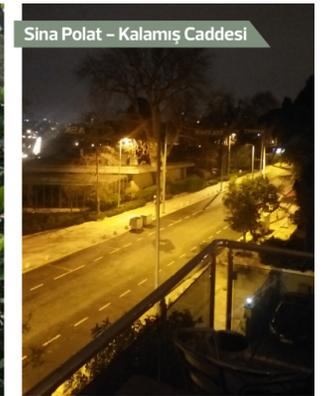
Hasan Kızıldağ - Suadiye

Hasan Kızıldağ - Suadiye

Yüksel Kılıçturğay - Kalamış

Sina Polat - Kalamış Caddesi

Ekin Basat Yeldeğirmeni - Yurttaş Sokak